Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

הײנט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 188 (880) | Łódź, Niedziela 15 Sierpnia 1926 | [illegible] יאָרגאַנג | לאָדזש, זונטאָג ה אלול תרפ״ו | Nr. 88 (880)

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדזש, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24 71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24 71

רעגירונג רעגולירט די אפּראָוויזאַציע.

ביז׳ן סוף אָקטאָבער פרייער תבואה-עקספּאָרט. — עפענען לאַגערן אויף תבואה-זאַפּאַסען. — שטאָדט-פערוואַלטונגען וועלען מוזען בויען מעכאַנישע בעקערייען.

וואַרשאַ, 14 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אויף דער מאָנטאָגדיגער זיצונג פון עקאָנאָמישען קאָמיטעט ביים מיניסטאָרען-ראַט וועט דער מיניסטער מלאָדזיאַנאָווסקי פאָרשטעלען פאָרשלאַגען וועגען רעגולירען פולשטענדיג די אַפּראָוויזאַציע אין לויפענדען יאָהר און צייכענט אָן פּלענער פאַר דער צוקונפט.

צו די הויפּט-פראַגען, וואָס וועלען ווערען בעריהרט אין די פאָרשלאַגען געהערט די פראַגע וועגען נאָרמירען דעם עקספּאָרט. דער אַרויספיהר פון תבואה ביז׳ן סוף אָקטאָבער זאָל נישט געשטערט ווערען מיט קיין שום בעגרעניצונג.

פון נאָוועמבער וועט די בעציהונג פון דער רעגירונג צום תבואה-עקספּאָרט זיין אָפּהענגיג פון די תבואה-זאַפּאַסען אויפ׳ן אינערליכען מאַרק.

עס ווערט פּראָיעקטירט צו עפענען די תבואה-עלעוואַטאָרס אין וואַרשאַ, וואָס זענען געשלאָסען זינט דער מלחמה. דאָרט פּלענט מען לאָקירען די תבואות זאַפּאַסען.

אַ חוץ-דעם זאָל די רעגירונג אויך צווינגען די זעלבסטפערוואַלטונגען צו בויען האַנדעלס-פּרעסער, שעכט-הייזער, מעכאַנישע בעקערייען א.ד. גל. צו דעם צוועק וועלען מוזען אַרויסגעשטעלט ווערען געהעריגע סומען אין די קאָמונאַלע בודזשעטען.

ווירטשאַפטליכע אונטערהאַנדלונגען צווישען פוילען און דאַנציג.

דאַנציג, 14 (ספּ. טעל) מאָרגען פאָהרט קיין וואַרשאַ אַ דעלעגאַציע פון דאַנציגער סענאַטאָרען צו פיהרען די ווירטשאַפטליכע אונטערהאַנדלונגען צווישען דאַנציג און פוילען.

צוזאַמענפאָהר פון מאָנאַרכיסטען אין וואַרשאַ.

וואַרשאַ, 14 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט איז פאָרגעקומען אַ צוזאַמענפאָהר פון מאָנאַרכיסטען.

דער צוזאַמענפאָהר איז שאַרף אַרויסגעטרעטען געגען דער רעגירונג און אויך געגען יודען.

ס׳איז בעשלאָסען געוואָרען זיך צו פעראייניגען מיט דער פּויזנער אָרגאַניזאַציע.

דייטשלאַנד און די פעלקער-ליגע.

בערלין, 14 (פּאַט) היינט אָוונד האָט זיך פערזאַמעלט דער מיניסטאָרען-ראַט.

לויט ווי „בערלינער טאַגעבלאַט״ גיט איבער, וועט דער ענטגילטיגער בעשלוס פון דער רעגירונג בנוגע דאָס אריינטרעטען פון דייטשלאַנד אין דער פעלקער-ליגע, אָנגענומען ווערען אין סוף אויגוסט.

אָפּגעלעגט דעם פּראָצעס פון גען. מאַלטשעווסקי.

גען. מאַלטשעווסקי ווערט בעפרייט אויף קויצע.

וואַרשאַ, 14 (טעלעפאָניש) דער פּראָצעס פון גען. מאַלטשעווסקי, וואָס האָט געזאָלט פאָרקומען מאָנטאָג איז אָפּגעלעגט געוואָרען. די קלאַגען, אַז ער זאָל בעגנעדיגט ווערען זענען נישט אמת. ווי מען גיט איבער זאָל גען. מאַלטשעווסקי בעפרייט ווערען אויף קויצע.

רעאָרגאַניזאַציע פון אינערן-מיניסטעריום.

וואַרשאַ, 14 (פּאַט) אין אינערן-מיניסטעריום איז היינט פאָרגעקומען אַ פּרעסע-קאָנפערענץ, אויף וועלכע דער אינערן-מיניסטער האָט בעקענט די פערזאַמעלטע מיט די יסודות און צילען פון דער רעאָרגאַניזאַציע, וואָס זאָל איינגעפיהרט ווערען אין אינערן-מיניסטעריום.

ווי עס זעהט אויס די אַמנעסטיע פאַר פּאָליטישע אַרעסטירטע.

וואַרשאַ, 14 (טעלעפאָניש). פון דער אַמנעסטיע פאַר פּאָליטישע אַרעסטירטע וועלען געניסען די פּאָליטישע אַרעסטירטע, ביז 17 יאָהר אַלט. בסך-הכל געפינען זיך אַזעלכע 40 מאַן.

שרעקליכע באַהן-קאַטאַסטראָפע.

15 מענשען דערהרג׳עט און 27 פערוואונדעט.

בערלין, 14. (פּאַט) אויף דער באַהן-ליניע רעגענסבורג—מינכען האָט זיך ביי דער סטאַציע לאַנגעבאַך איבערגעקעהרט אַ פּאַסאַזשיר-צוג. דריי וואַגאָנען זענען פולשטענדיג צוקלאַפּט געוואָרען. 15 פּערזאָן זענען דערהרג׳עט און 27 פערוואונדעט.

איבערגעריסען די אונטערהאַנדלונגען צווישען ליטא און מעמעל.

דאַנציג, 14 (פּאַט). „באַלטישע פּרעסע״ איז מודיע פון מעמעל: די פינאַנס-אונטערהאַנדלונגען צווישען מעמעל און די קאָוונער רעגירונג זענען ענטגילטיג איבערגעריסען געוואָרען. און די דעלעגאַציע פון מעמעל האָט פערלאָזען קאָוונע.

די סיבה פון אַמוניציע-אויפרייס אין אונגאַרן.

בודאַפּעשט, 14 (פּאַט). היינט איז פעראָפענטליכט געוואָרען דער אָפיציעלער קאָמוניקאַט וועגען דער קאַטאַסטראָפע אין אַמוניציע-מאַגאַזין אויף דער אינזעל קסעפּעל, אַז די סיבה פון דער קאַטאַסטראָפע איז געוועזען אַ שרפה, וואָס איז ענטשטאַנען פון אַ אומבעוואוסטע סיבה.

די מאַטעריעלע שאַדענס — זאָגט דער אָפיציעלער קאָמוניקאַט — זענען פיל קלענער ווי מען האָט גערעכענט.

מיר דריקען אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל אונזער

ביוראָ - קאָלעגע **חיים וואַגנער** צוליב׳ן טויט פון

זיין טייערען פאָטער

שמואל זיינוול

ז״ל.

זייט געטרייסט!

פּערסאָנאַל פון עקספּעדיציאָנס-הויז

„עקספּאַל״.

134

וויכטיגע ענדערונגען אין באַנק פּאָלסקי.

נעכטיגע פּרעסע-קאָנפערענץ.

וואַרשאַ, 14. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט איז אין באַנק פּאָלסקי פאָרגעקומען אַ פּרעסע קאָנפערענץ אויף וועלכע דער פּרעזעס פון דער באַנק ד״ר קאַרפּינסקי האָט בעקענט די פערזאַמעלטע מיט׳ן פּראָיעקט צו ענדערען דעם סטאַטוט פון באַנק-פּאָלסקי.

דער פּרעזעס האָט ערקלערט, אַז דער ראַט פון דער באַנק האָט אויף דער זיצונג פון 12. ד. ח. שוין בעשטעטיגט די ענטגילטיגע רעדאַקציע פון פּראָיעקט צו ענדערען דעם באַנק-סטאַטוט. דער פּראָיעקט דאַרף נאָך צוגעשטעלט ווערען צו בעשטעטיגען אויף דער אַלגעמיינער פערזאַמלונג פון די אַקציאָנערען, וואָס וועט פאָרקומען דעם 30. ד. ח. אין ערשטען טערמין און דעם 31. אין צווייטען טערמין.

די וויכטיגסטע פּונקטען זענען 51 און 52, וואָס זעהען פאָר די מעגליכקייט פון פערקלענערן די דעקונג אין באַנק פּאָלסקי. לויט דעם פּראָיעקט ווערט פעסטגעשטעלט, אַז ב. פּ. דאַרף האָבען 30 פּראָצענט דעקונג אויף די באַנקנאָטען, נאָר דער ראַט האָט אַ רעכט צו פערקלענערן אין הסכם מיט׳ן פינאַנץ-מיניסטער. אין אַזאַ פאַל מוז די באַנק פּאָלסקי צאָהלען דער מלוכה אַ ספּעציעלען מלוכה-אָפּצאָהל.

אויב די דעקונג פערקלענערט זיך ביז 27 פּראָצענט, דאַרף מען צאָהלען 3 פּראָצענט; ביז 24 פּראָצענט — 6 פּראָצענט; ביז 20 פּראָצענט — 10 פּראָצענט; ביז 19 פּראָצענט — 11 און ביז 18 פּראָצענט — 12 פּראָצענט. דאַביי דאַרף די דיסקאָנטע אויך ווערען טייערער.

אַ חוץ דעם, ווערט אויך איינגעפיהרט ווערען, אַז אין זילבער וואָס די רעגירונג קויפט וועט אַריינגערעכענט ווערען אין גרונד-קאַפּיטאַל.

דער פּונקט 58 גיט די מעגליכקייט די אַגראַריער צו דיסקאָנטירען וועקסלען ביז 6 חדשים, וואָס זאָל פערברייכט ווערען אויף קינסטליכע מיסט, אַגראַר-מכשירים א. ד. גל. דערביי טאָר דער פּראָצענט נישט בעטרעפען מעהר ווי 20 פּראָצענט.

בעת דער דיסקוסיע איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז די רעגירונג נעמט אָנ׳אַקציע צו 45 זל.

דער פּרעזעס האָט צוגעזאָגט צו אינטערוועניר×ען, אַז די רעגירונג זאָל נישט האָבען אַזאַ גרינגשעצערישע בעציהונג צו די אַקציעס פון „באַנק פּאָלסקי״.

אונזער קאָרעספּאָנדענט האָט אָנגעוויזען, אַז פון געענדערטען סטאַטוט, וועלען געהאָלפען ווערען די פּריצים, דאַגעגען דער מסחר וועט ווייטער האָבען די זעלבע צרות, ווייל פאַרן מסחר וועט מען ווייטער נאָר דיסקאָנטירען וועקסלען ביז 3 חדשים.

דערויף האָט דער פּרעזעס נישט געגעבען קיין תשובה.

ענטדעקט אַ גרויסע שפּיאָנען-אָרגאַניזאַציע.

איבערגעשיקט קיין דייטשלאַנד און רוסלאַנד פּלענער פון דער פּוילישער פליה-ערייַ.

וואַרשאַ, 14 (טעלעפאָניש) די אויספאָרשונג וועגען דער ענטדעקטער שפּיאָנען-אָרגאַניזאַציע, וועמעס צענטער עס איז געווען אין לידע, האָט געגעבען זעהר פיל מאַטעריאַל.

עס איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז די אָרגאַניזאַציע איז בעשטאַנען פון איניגע פּערזאָן.

די שטענדיגע איינוואוינערין פון לידע טשערניאַקאָוו איז געשטאַנען אין נאָהענטע בעציהונגען מיט׳ן שערזשאַנט קאַזשמיערזש קאָזאַקינסקי. אַזוי-אַרום האָט זי אַרויסבעקומען די פּלענער און פּאַפּירען פון דער פּוילישער פליה-אָרגאַניזאַציע. די דאָזיגע פּאַפּירען און די פּלענער פלעגט זי איבערשיקען קיין דייטשלאַנד און רוסלאַנד.

די שפּיאָנען-אָרגאַניזאַציע איז ענטדעקט געוואָרען דורך אַ צופעליגען אַרעסט, וואָס איז געמאַכט געוואָרען פון אַ מיטגליד פון דער אָרגאַניזאַציע אין מאָמענט ווען ער האָט געוואָלט אַריבערגעהען מיט די פּאַפּירען די סאָוויעטישע גרעניץ.

מוראָ'דיגע אַמוניציע-אויפרייסען

אין אונגאַרן, איטאַליען און אין שוועדען.

די אויפרייסען אין די אַמוניציע-מאַגאַזינען, וואָס קומען לעצטענס פאָר נעהמען שוין אָן אַ כאַראַקטער פון אַן עפּידעמיע.

עס איז נאָך נישט אַוועק דער שווע-רער רושם פון שרעקליכען אַמוניציע-אויפרייס אין אַמעריקאַ, וואָס האָט גע-דויערט 15 טעג און שוין טראָגט זיך אויך איבער אייראָפּע אַ דורך דער גרויל פון אַמוניציע-אויפרייסען, וואָס קאָסטען אַ סך מענשליכע קרבנות און מאַכען אַן קאָלאָסאַלע חורבות.

דעם פאָריגען פרייטאָג האָבען מיר געבראַכט די טעלעגראַפישע ידיעה, וועגען אַמוניציע-אויפרייס אין אונגאַרן און איצט הערט מען ווייטער וועגען נייע אַמוניציע-אויפרייסען אין איטאַליען און אין שוועדען.

וועגען דעם שרעקליכען אַמוניציע-אויפרייס אין אונגאַרן מעלדען די דע-פּעשען נאָך פאָלגענדע פּרטים:

בודאַפּעשט, 13. (ספּ. טעל.) די קאַטאַסטראָפע, וואָס איז דאָ פאָרגעקו-מען איז איינע פון די גרעסטע, וואָס איז פאָרגעקומען אינ'ם לעצטען יאָהר-הונדערט. די גרעסטע אונגאַרישע אַמו-ניציע-פאַבריק אויפ'ן אינזעל קסעפּעל (20 קילאָמעטער פון בודאַפּעשט) איז צעריסען געוואָרען. דאָס פייער האָט מען געזעהען אויף אַ מרחק פון 60 קילאָמעטער. די צאָהל טויטע אי-בערשטייגט שוין איינציגע הונדערט, פאַרוואונדעטע – איבער טויזענד.

ס'איז מאָביליזירט-געוואָרען דאָס מי-ליטער און די פּאָליציי, וועלכע פיה-רען די רעטונגס-אַקציע. דער טעלעפאָן און טעלעגראַף זענען אָפּגעשלאָסען פאַר פּריוואַטע געברויכען און איבערגעגע-בען ספּעציעל פאַר דער רעטונגס-אַקציע.

דער אינזעל קסעפּעל זעהט אויס ווי אַ גרויס פייער. כמעט אַלע גאַסען זע-נען שוין אָפּגעברענט און שטאָט איז אַ מהומה. יעדער האָט צווישען די טוי-טע און פאַרוואונדעטע זיינע נאָהענטע אָדער פריינד. (אויפ'ן אינזעל קסעפּעל זע-נען געווען זומער-וואוינונגען).

לויט אָפיציעלע אינפאָרמאַציעס איז אין דער פאַבריק „מאַנפרעד" אויפגע-ריסען-געוואָרען 30.000 קילאָגראַם פּול-ווער. די עקספּערטען האָבען ערקלערט, אַז דער אויפרייס איז פאָרגעקומען צו-ליב אַן'אונפאָרזיכטיגקייט, אָדער אַ פאַר-ברעכען.

די קראַפט פון'ם אויפרייס איז גע-ווען אַזוי שטאַרק, אַז אויף אַ מהלך פון 20 קילאָמעטער זענען אויסגעבראָ-כען-געוואָרען די שויבען. ביי דער סטאַ-ציע סאָראָקטאַר וואו אַהין מ'האָט גע-פיהרט די פאַרוואונדעטע, זענען איי-ניגע דעכער אַראָפּגעריסען און פאַר-וואָרפען געוואָרען אויף העכער 10 קי-לאָמעטער ווייט.

מ'רעכענט, אַז די קאַטאַסטראָפע איז געשעהען פון אַ דונער.

וויען, 13 (פּאַט) „נייער ווינער טאַ-געבלאַט" טיילט מיט פון בודאַפּעשט, אַז די צאָהל פאַרוואונדעטע בעת'ן אויפרייס אין קסעפּעל דערגרייכט 300, דער אָרט פון דער קאַטאַסטראָפע איז אַרומגערינגעלט מיט אַ שטאַרקען קאָר-דאָן מיליטער און פּאָליציי. מ'האָט מורא פאַר ווייטערע אויפרייסען.

בודאַפּעשט, 13 (ספּ. טעל.) אין פאַרלויף פון דער נאַכט זענען קיין ווייטערדיגע אויפרייסען נישט פאָר-געקומען

בודאַפּעשט, 14 (ספּ. טעל.) די אויספאָרשונג וועגען דער קאַטאַסטראָפע אויפ'ן אינזעל קסעפּעל דויערט ווייטער. די עקספּערטען קאָנען נישט קומען צו קיין הסכם וועגען דער סיבה פון דער קאַטאַסטראָפע. אייניגע מיינען, אַז די סיבה איז געווען אַ ערד-ציטערניש. עס וועגט אָבער איבער די מיינונג, אַז דאָ איז געשעהן אַ פאַרברעכערישער אַטענ-טאַט.

אין שוועדען.

קאָפּענהאַגען, 14 (ספּ.) אין צפון שוועדען, אין שטעטעל קירונא זענען אויפגעריסען געוואָרען אייניגע אַמוניציע מאַגאַזינען. די קראַפט פון אויפרייס איז געווען אַזוי שטאַרק, אַז 5 גרויסע בנינים, וואָס געפינען זיך נאָהענט פון די מאַגאַזינען זענען אין גאַנצען צושטערט געוואָרען.

בעת'ן לעשען דאָס פייער איז אומ-געקומען אַ פייער-לעשער.

אין איטאַליען.

רוים, 14 (ספּ.) אין באַרי איז פאָר-געקומען אַ נייער אויפרייס אין דער דאָרטיגער פּולווער-פאַבריק. ביז איצט האָט מען אַרויסגענומען פון אונטער די חורבות 7 טויטע און 4 שווער-פאַר-וואונדעטע.

רעאַליזירונג פון דער יודישער נאַציאָנאַלער הלואה פאַר א"י.

ירושלים, (י.ט.א.) אין צוזאַמענ-האַנג מיט דער פּראָיעקטירטער יודישער נאַצ. הלואה פאַר ארץ ישראל טיילט מיט דער „פּאַלעסטיין ביולעטין" אַז די הלואה קאָמיסיע מיט ד"ר רופּין אין דער שפּיץ, וועלכע איז בעשטימט גע-וואָרען דורכ'ן 14-טען ציוניסטישען קאָנגרעס, האָט וועגען דער רעאַליזי-רונג פון דער הלואה אָפּגעהאַלטען אַ בעראַטונג מיט עקאָנאָמישע עקספּער-טען און אָנגעזעהענע באַנק-דירעקטאָ-רען.

די קאָמיסיע האָט אויך געפיהרט נישט-אָפיציעלע אונטערהאַנדלונגען מיט פאַרשידענע אַמטען פון פעלקער-בונד מיט'ן צוועק פעסטצושטעלען צי דער פעלקער-בונד וואָלט מסכים געווען גע-בען זיין מאָראַלישע אונטערשטיצונג פאַר דער דאָזיגער הלואה. די מאַסגע-בענדע פאַקטאָרען פון פעלקער-בונד האָבען ערקלערט, אַז אַזאַ אונטערשטי-צונג איז מעגליך, אויב דער בריטי-שער פאַרשטעהער אין פעלקער-בונד וועט נישט זיין דאַגעגען.

עס איז צוגעפּאַסטעלט געוואָרען אַ גענויער אינווענטאַר פון יודישען אייגענטום אין ארץ-ישראל אין ערד, פּלאַנטאַציעס, בנינים, אינדוסטרי-אָביעק-טען א. ד. גל. דערביי איז אַרומגע-רעדט געוואָרען די פראַגע אויף וואָס פאַר אַנ'אויפ'ן די אייגענטימער פון די דאָזיגע נחלאות זאָלען זיך פעראייני-גען אין אַ געמיינזאַמער קרעדיט-גע-זעלשאַפט מיט'ן צוועק צו זיכערען די פּראָיעקטירטע הלואה. די גאַראַנטיע דאַרף בעטרעפען צוועלף מיליאָן ענגלי-שע פונט. אַ גרופּע באַנקירען און אָנגעזעהענע פינאַנציסטען זאָלען בעזו-כען אינגיכען ארץ ישראל מיט'ן צוועק פעסטצושטעלען די עקאָנאָמישע מעג-ליכקייטען אין לאַנד אויף צו רעאַלי-רען די געפּלאַנטער הלואה.

אַ נייער אינטערנאַציאָנאַלער אַנטיסעמיטען-קאָנגרעס.

בוקאַרעשט. (י.ט.אַ.) די צייטונג „קאָווינטול" טיילט מיט, דאָס אין אָק-טאָבער מאָנאַט היי-יאָהר וועט אין בו-קאַרעשט אָפּגעהאַלטען ווערען אַ נייער אינטערנאַציאָנאַלער אַנטיסעמיטען-קאָנ-גרעס. אַנטיסעמיטישע גרופּען אין פאַר-שידענע לענדער האָבען געמאָלדען, אַז זיי שיקען זייערע דעלעגאַטען אויפ'ן קאָנגרעס.

די פאַראָרדנונג וועגען פרייזען האַנדעל מיט וואַלוטע.

וואַרשאַ, (טעלעפאָניש) די פאַר-אָרדנונג פון פינאַנץ-מיניסטער וועגען פרייזען האַנדעל מיט וואַליוטען וועט פּובליקירט ווערען ערשט נאָכדעם ווי עס וועט פּובליקירט ווערען דאָס טיים-געזעץ, וועגען די פולמאַכטען פאַר'ן פינאַנץ-מיניסטער צו רעגולירען דעם אומזאַץ מיט וואַליוטען. די פאַראָרדנונג וועגען דעם פרייזען האַנדעל מיט וואַליוטען וועט זיך שטיצען אויף דעם דאָזיגען געזעץ.

אַמעריקאַנער גאַסט דר. גינזבורג

וועגען דער יודישער אָרימקייט אין פּוילען.

דער אָנגעזעהענער געלעהרטער און שריפטשטעלער ד"ר גינזבורג, וועל-כער ווײלט איצט אין פּוילען, האָט אין אַ געשפּרעך אַרויסגעזאָגט זיינע ערשטע איינדריקען פון יודישען לעבען אין וואַרשאָ.

ער האָט געזאָגט:

קומענדיג פון דער רייכער אַמעריקאַ, און דערזעהענדיג די יודישע אָרימקייט אין ארץ-ישראל, איז מיר פינסטער גע-וואָרען אין די אויגען.

אויך אין אַמעריקאַ איז די אַרבייטסלאָזיגקייט מוראָ'דיג, אָבער דאָרט איז פאַראַן צווישען די הונגער-דיגע אַ נשמה-יתירה, עפּיס עטוואָס אַזוינס, וואָס שוועבט העכער איבער'ן הונגער. דאָ, דאַגעגען אין וואַרשאַ, איז דער הונגער אַזוי טרויעריג, אַזוי דלות'דיג, אַזוי נעבעכדיג, אַז עס שטעלט זיך די פראַגע: וואָס ווייטער?

איך בין — זאָגט ד"ר גינזבורג — דורכגעפאָהרען די יודישע גאַסען, און זיך גאַנץ גוט צוגעקוקט צו דער יודי-שער נויט. די בילדער, וואָס איך האָב דאָ געזעהען, האָב איך זיך קיינמאָל נישט געקאָנט פאָרשטעלען.

איך האָב בעזוכט, למשל, אַ באַזאַר פון בלויז יודישע הענדלער און הענד-לערקעס.

אַ יודענע פאַרקויפט הערינג. בסך-הכל בעשטעהט איהר סחורה פון 8 הע-רינגלעך, — אַזעלכע אויסגעצווייקטע און איינגעשרומפּענע, ווי די יודענע גופא...

אַ צווייטע האַנדעלט מיט עטליכע גרינע אוגערקעס — איז די יודענע גרינער, ווי די אוגערקעס. אַנ'אַנדער יוד טראָגט צו פאַרקויפען זאָקען. אַ יוד וואָס לויט זיין אויסזעהען איז ער נישט לאַנג געוואָרען אַ יורד. זיין סחורה לעגט ער פאַר בלויז מיט די אויגען. הערסט פון איהם קיין וואָרט נישט, גלייך ווי ער וואָלט זיך נאָך שעמען צו רעדען הויך...

ה' גינזבורג דערצעהלט דאַן אַנ'אינטערעסאַנטען עפּיזאָד פון דער שיף אין יפו'ער פּאָרט.

עס האָבען זיך בעגעגענט יודען, וואָס זענען צוריקגעפאָהרען פון ארץ-ישראל קיין פּוילען מיט אַזעלכע, וואָס זענען געפאָהרען פון פּוילען קיין ארץ-ישראל. איינער האָט דעם צווייטען שווער געמאַכט דאָס האַרץ. עס איז דאָ נישט נוט. די סצענע איז געווען אַ שרעקליכע פון געגענזייטיגער אונ-בעהאָלפענקייט...

ד"ר גינזבורג מאַכט נאָך אַ פאַרגלייך צווישען אַמעריקאַ און פּוילען בנוגע דער יודישער שפּראַך. ביי אייך דאָ, זאָגט ער, רעדען יודען מעהר פּויליש ווי יודען רעדען אין אַמעריקאַ ענגליש. אין ניו-יאָרק וועט איהר, למשל, אין די רייכסטע קוואַרטאַלען בעקומען צו קויפען יודישע צייטונגען. דאָ אין וואַר-שאַ בין איך דורכגעגאַנגען גאַנצע קוואַר-טאַלען און האָב קיין יודישע צייטונג נישט געזעהן. ערגיץ וואו-נישט-וואו האָב איך בעגעגענט ליגען אַ יודישע צייטונג, איז זי אָבער געווען פאַר-שטעקט צווישען די פּוילישע...

אין אַמעריקאַ פאַרמאָגען יודען אין זיך אַליין אַנ'אינהאַלט פאַר זייער יודיש-קייט. עס לעבט און ווירקט אַ שטאַרק יודיש געפיהל. גענוג אָנצוּווייזען אויפ'ן פאַקט, וואָס מען בויט איצט אין ניו-יאָרק אַ ישיבה, וואָס די געביידע אַליין קאָסט-אָפּ 5 מיליאָן דאָלאַר! מעגליך, אַז מען וועט אין איהר לערנען אויך ענגליש, אָבער דאָס בעווייזט, אַלענ-פאַלס, אַז מען זוכט פאָרמען פאַר דעם יודישקייט.

ד"ר גינזבורג טיילט זיך נאָך מיט זיין מיינונג וועגען אַמעריקאַנער יודענ-טום, וואָס איז דאָ עקאָנאָמיש-שטאַרק-סטע און פעסטערע, ווי אומעטום, און וואָס האָט אַ שטאַרק געפיהל פאַר אונ-זערע ברידער — וואו זיי זאָלען נישט זיין — צו העלפען אין אַ נויט מיט ממשות'דיגער הילף. זעהר שטאַרק איז דאָס דאָזיגע געפיהל בעזונדער פאַר די פּוילישע יודען.

יודישער זשורנאַל אין אַרגענטינע.

בוענאָס-איירעס. (י.ט.אַ.) עס איז אַרויס פון דרוק דער ערשטער נו-מער פון נייעם זשורנאַל אין דער יודי-שער שפּראַך „דער אַקטיאָר". דער זשורנאַל איז דער אָרגאַן פון פערבאַנד פון יודישע אַרטיסטען אין אַרגענטינאַ.

אַרבייטער-אוניאָן בעעהרט זאַנגווילס אָנדענק.

לאָנדאָן. (י.ט.אַ.) אויף דער יעהר-ליכער קאָנפערענץ פון אַרבייטער-אוניאָן פון קאָנפעקציע און נאָדעל-אַרבייט אין לידס איז בעעהרט געוואָרען דאָס אָנ-דענקען פון פאַרשטאָרבענעם שריפט-שטעלער ישראל זאַנגוויל און עס איז אַרויסגעשיקט געוואָרען אַ קאָנדאָלענץ-טעלעגראַמע צו דער פאַמיליע פון פאַר-שטאָרבענעם.

אָפּגעברענט אַ סינאַגאָגע אין פילאַדעלפיע.

פילאַדעלפיע. (י.ט.אַ.) די גרוי-סע סינאַגאָגע „בני אב־הם" אין פילאַ-דעלפיע איז פאַרברענט געוואָרען. מיט גרויס מיה איז געלונגען אַרויסצוראַטעווען די ספרי-תורות.

---

1 אָדער 2 יונגעלייט
קענען בעקומען לאָזשי
פון זאַפּאַרט.
אָפּערטען אונטער .A. A אין אַדמיניסטראַציע. 994

2 צימער און קוך
ביים תירט צו דינגען ווערען פון
זאַפּאַרט געזוכט.
אָפּערטען אונטער „E.D." אין אַדמינ. פון דער צייטונג

Dr. med. Józef FINKIEL
אינערליכע- און נערווען- קראַנקהייטען.
47 אַלעקסאַנדראָווסקאַ 47
נעהמט אָן פון האַלב 5 ביז 7 אָוונד. 126

פּ"ז חדר „דרכי נעם"
עם גן ילדים.
50 קילינסקי 50.
אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פאַראָרדנונג וועגען דעם שול-צוואַנג, הויבען זיך אָן פון אי"ה דינסטאַג, פרשת ראה, כ"ג אב הבע"ל דאָס איינ-שרייבען פון די נייע תלמידים און די עקזאַמענס צום נייעם שול-יאָהר תרפ"ו פ"ז (1926/27), וועלכעס פאַנגט זיך אָן ראש אלול הבע"ל טעגליך פון 10–2 און פון 4–6 נאָכמיטאָג. אויך די אַלטע תלמידים מוזען זיך דע-קלאַרירען שפּעטסטענס ביז פרייטאָג, פ' ראה כ"ו אב הבע"ל. ההנהלה.
בעמערקונג: צום נייעם שול-יאָהר ווערט געעפענט אַ
מתיבתא לתלמוד והוראה,
וואָס וועט ווערען אָנגעפיהרט דורך אַ בעוואוסטען למדן. אין דער מתיבתא ווערען אָנגענומען תלמידים פון 3 ביז 5 זל. וועכענטליך.
אונבעמיטעלטע און זעהר פעהיגע תלמידים ווערען אומזיסט אָנגענומען אין דער מתיבתא
858

Dr. med.
M. GLAZER
ul. ZIELONA Nr. 6
הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 8–10, 12–2 און 7–8 אָוו. 589

Dr. med. I. BETTE
Piotrkowska 6, tel. 44-95
צוריקגעקערט.
נעהמט אָן פון 8–11 פריה און פון 4–6 נאָכמ.

לאָדזשי
פון זאָפאָרט קען בעקומען אַ יונגערמאַן אָדער פריילין ביי אַנשטענדיגע פאַמיליע. צו ערפאַהרען אין אַדמ. אונטער .F. E 131

שוואַרץ געלד!
אַלטע בגדים, קראַוואַטען ווערען איבערגעמאַכט אויף שלייפעלעך און קראַוואַטען ביי „העשקאָוויטש"
וואָלבאָרסקאַ 31.

„נייער פאלקסבלאט“

עקאנאמישע לאגע אין רוסלאנד און דער יודישער האנדעל.

א קורצע צייט פאר זיין טויט האט דזערזשינסקי ארויסגעגעבען א בעפעהל, אז פון דעם 1-טען אויגוסט ד. י. מוז מען די פרייזען אויף די אינדוסטריעארטיקלען אראפזעצען אין דעטייל-פערקויף דורכשניטלעך אויף 10 פראצענט.

ווי וועלען דאס די קאאפעראטיווע געוועלבער אריבערטראגען? ביז איצט, ווי בעוואוסט, זענען די געשעפטען פון די קאאפעראטיוען גארנישט געגאנגען, א גרויסער טייל פון זיי זענען פערשולדיגט פון קאפ ביז די פיס, מוזען אייבערשרייבען די וועקסלען — און דא ווערט אראפגעלאזען גאנצע 10 פראצענט פון ריווח. אבער דזערזשינסקי האט זיך אנ'עצה געגעבען: בעשלאסען צו פערמאכען ביז 45 פראצענט קאאפעראטיווע געוועלבער, געוועהנלעך, די קלענערע, וועלכע ברענגען נישט קיין רווחים, נאר פערקעהרט, זיי מאכען שווערער דעם בודזשעט, און דורך דעם איז דא א מעגליכקייט פאר די געוועלבער אין די גרעסערע פונקטען צו עקסיסטירען אראפלאזענדיג 10 פראצענט פון ריוח.

דורך דעם אבער, וואס עס וועלען פערמאכט ווערען ביז 45 פראצענט קאאפעראטיווע געוו. לבער וועלען ארויסגעווארפען ווערען אויפ'ן גאס א גאנצע ארמעע ארבייטסלאזע, און אמערסטען קאמוניסטען, די פערוואלטער אין די קאאפעראטיוען.

אין רוסלאנד איז איצט דא א גרויסע צאהל ארבייטסלאזע, און דורך דעם וועט זיך די ארמעע פון די ארבייטסלאזע מיט אמאל פערגרעסערען.

דזערזשינסקי איז בכלל געווען א געגנער פון די קאאפעראטיוען, און איהם איז אויסגעקומען אויסצושטעהן א גרויסען קאמף, אבער ער האט מנצח געווען, ווייל די פראגע פון די פרייזען אויף אינדוסטריעלע פראדוקטען איז א לעבענס-פראגע פאר סאוועטען-רוסלאנד. ווען אינדוסטריעלע ארטיקלען זענען טייער, מוז דער פויער נעהמען טייערער פאר זיין תבואה. דער פויער הערט נישט אויף צו טענה'ן, אז אמאל פאר זיינע הונדערט פוד תבואה, וועלכע ער האט פערקויפט האט ער זיך בעקלייד, אויך דאס ווייב און קינדער, בעקויפט שיך פאר יעדען א. א. א. און איצט פאר די זעלבע הונדערט פוד תבואה האט ער קליידער און שיך נאר א דריטעל ווי פריהער. דאס איז דאס קראנקע ארט פון דער סאוויעטישער עקאנאמיק, ווייל אויב עס וועט זיך אויסווייזען שטענדיג, אז דעם פויער איז בעסער געווען עקאנאמיש פאר דעם צאר — איז די לאגע פון דער סאוויעטישער רעגירונג גארנישט פעסט.

אמת, דער פויער האט איצט מעהר ערד, אבער צו בעארבייטען די ערד ביי דעם ביליגען פרייז פון תבואה און דעם יקרות פון אינדוסטריעלע פראדוקטען לוינט גארנישט אזוי שטארק. אז דער פויער זאל נעהמען טייערער פאר זיינע לאנדווירטשאפטליכע פראדוקטען איז אויך אונמעגליך, ווייל דאן איז איינגאנצען דער עקספארט אויסגעשלאסען. רוסלאנד מוז מיט די ארטיקלען קאנקורירען מיט אמעריקא, קאנאדע א. א. וו. אויך מיט פוילען, וואו אינדוסטריעלע פראדוקטען זענען בעדייטענד ביליגער, און דא קאן נישט רוסלאנד זיך האלטען בעזונדער. מען מוז נאכטאנצען די וועלט און דעריבער מוז זי געהען אויף קרבנות, פערמאכען ביז 45 פראצענט קאאפעראטיווע געוועלבער, אבי עפעס ביליגער מאכען די אינדוסטריעלע ארטיקלען. זאל זיין כאטש מיט 10 פראצענט, וואס האט באמת נאר א קליינע בעדייטונג.

דאס ביליגער מאכען האט אויך א בעדייטונג פאר דעם ארבייטער. היי-יאהר האט דער יקרות געשטיגען, און מען האט נישט געהעכערט דאס געהאלט פון די ארבייטער, און מען רעכענט נישט צו העכערען, ווייל אויב יא, וועט נאך מעהר שטייגען די פרייזען פון די סחורה, און די גאנצע מאשין ווערט קאליע. אבער דעם ארבייטער איז שווער אויסצוקומען מיט זיין געהאלט, ווייל פיל פראדוקטען פון לעבענסמיטעל זענען שטארק געשטיגען. ס'איז געשטיגען דער פרייז אויף הערינג, וואס איז אנ'ארטיקעל פאר דעם ארימען ארבייטער, אויך פלייש, פוטער א. א. וו. און דא קאן מען דעם ארבייטער אין א קלייניגקייט פערלייכטערען, אראפלאזענדיג אויף 10 פראצענט פון די אינדוסטריעלע פראדוקטען.

דאס פערמאכען 45 פראצענט קאאפעראטיווע קראמען אין לאנד האט א פיל גרעסערע בעדייטונג, דורך דעם וועט זיך שטארקער פיהלען אין דעם גאנצען סאוויעטישען פערבאנד — אז עס איז עפיס פארגעקומען.

ווי וועט זיך אפרופען דער נייער בעשלוס צום 1-טען אויגוסט אויף דעם יודישען האנדעל?

דער קאנקורענט פון דעם יודישען מסחר איז די קאאפעראציע. נישט קוקענדיג וואס די קאאפעראציע איז פריווילעגירט, האט זי נישט געקאנט בייקומען דעם יודישען סוחר, וועלכער האנדעלט נישט ווי א ביוראקראט. דער פריוואטער מסחר האט אין לעצטען האלבען יאהר שטארק געשטיגען. דערצו האט געהאלפען דער מאנגעל אין סחורה. די קאאפעראטיווע קראמען האבען נישט געהאט צו פערקויפען די נויטיגע ארטיקלען פאר דעם פויער, און דער יודישער פריוואטער סוחר האט בעקומען סחורה פון אונטער דער ערד איצט ווערט סחורה ביליגער נישט אין פאבריק נאר אין די קאאפעראטיוען, ווייל מען שטעלט זיך א קלענערען ריוח אין דעם האנדעל, און דא וועט דעם יודישען סוחר אויסקומען שווערער די קאנקורענץ, אבער דערפאר וועלען נישט זיין קאאפעראטיווע קראמען אין די אלע יודישע קליינע שטעדטלעך, און נישט אלע פויערים האבען די מעגליכקייט צו פאהרען איינקויפען סחורות אי די צענטראלע פונקטען. ביז איצט איז דא אין יעדער העק א קאאפעראטיוו קרעמעל, וועלכע ברענגט שאדען דעם יודישען קרעמער. בנוגע די גרעסערע שטעדט איז, אמת, וועט ווערען די קאנקורענץ שווערער פאר דעם פריוואטען סוחר, אבער עס איז קלאר, אז דער גרעסטער טייל סחורה, די נויטיגסטע, וועט וועלוועלער ווערען נאר אויפ'ן פאפיר, ווייל פאקטיש וועלען נישט אלע קענען בייקומען, ווי מיר זעהען איצט בנוגע מאנופאקטור.

ווי דאס וועט זיך אברופען אין די גרויסע שטעדט אויף דעם יודישען האנדעל — איינס איז קלאר, אז אין דעם יודישען קליין-שטעדטעל וועט דאס צומאכען די קאאפעראטיווע קראמען זיין א מעלה פאר'ן פריוואטען האנדעל, וועלכער איז געשטאנען אויף דער נידעריגסטער מדרגה, און דאס האט א גרויסע בעדייטונג פאר דעם גרעסטען טייל יודען אין אוקראינע און ווייסרוסלאנד.

(פרימארגען)

דריטע אלגעמיינע קאנפערענץ פון „ארט“

(אויספיהרליכער בעריכט ספעציעל פאר'ן „נייעם פאלקסבלאט“).

אין זיצונגס-זאל פון ג. פרייסישען סענאט איז פארגעקומען די 3. אלגעמיינע קאנפערענץ פון דער געזעלשאפט צו פערשפרייטען ערד-ארבייט און מלאכה צווישען יודען „ארט“. צו דער קאנפערענץ זענען געקומען דעלעגאטען פון דייטשלאנד, פוילען, ענגלאנד, רוסלאנד, פראנקרייך, רומעניען, ליטע, לעטלאנד און אנדערע אייראפעאישע, לענדער ווי אויך פון אמעריקא.

די ערשטע זיצונג האט געעפענט ה' בראמסאן, וועלכער בעגריסט אין נאמען פון צענטראל-קאמיטעט פון „ארט“ די דעלעגאטען און געסט. ה' בראמסאן ערקלערט, אז אייגענטליך האט די קאנפערענץ געזאלט עפענען דער יודישער היסטאריקער פראפ. שמעון דובנאוו. ליידער האט ער נישט געקענט קומען און געבעטען איבערגעבען דער קאנפערענץ זיינע הארציגסטע ווונשען פאר א פרוכטבארער ארבייט.

ד"ר סינגאלאווסקי, פרעזידיום מיטגלידער פון „ארט“-פערבאנד, גיט-אפ א בעריכט פון דער „ארט“-טעטיגקייט אין דער בעריכטס-צייט פון 1923 ביז 1926. די טעטיגקייט האט זיך אויסגעדריקט אויף פאלגענדע געביטען: 1) געבען קרעדיטען יודישע האנדווערקער אין דער פארם פון ארבייטס-מאשינען און רויהשטאפען, 2) קרעדיטען פאר יודישע לאנדווירטען דורך געבען זריעה, לעבעדיגען און טויטען אינווענטאר ווי אויך בוי-מאטעריאלען און 3) אויסבילדונג פון לערן-יונגלעך און דערוואקסענע אין פאכשולען און לערן-ווארשטאטען. צוטיילען פאך-אינסטרוקטארען לאנדווירטען און האנדווערקער.

אין דעם בעריכטס פעריאד האט „ארט“ געשטיצט מיט קרעדיט 1800 האנדווערקער-פאמיליען, 3500 לאנדווירטען און אין די „ארט“-ווארשטאטען האבען בעקומען פאכבילדונג 5650 שילער. אין משך פון דער בעריכטס-צייט האט דער פערבאנד „ארט“ אויסגעגעבען 800,000 דאלאר.

אין נאמען פון „דזשאינט“ בעגריסט די קאנפערענץ ד"ר ווערנער סענאטאר. דער „דזשאינט“, זאגט דער רעדנער, שאצט זעהר הויך די אידעע פון קאנסטרוקטיווער ארבייט. נאך דעם ווי די אימיגראציע-לענדער האבען פערמאכט זייער טויערען פאר נייע איינוואנדערער, איז די איינציגע רעטונג פאר די פערארמטע מאסען זיי העלפען ווערע פראדוקטיוו אין זייערע וואוינונגס-לענדער ווי אויך צופאסען זיי צו די ארבייטס-בעדינגונגען אין די לענדער, וואוהין עס איז נאך מעגליך א עמיגראציע, ווי למשל ארץ-ישראל.

ד"ר פויל נאטאן דריקט אויס זיין סימפאטיע דעם געדאנק, צו לעזען די יודען-פראגע אין די לענדער, וואו זיי וואוינען ארץ-ישראל, אלס א קליין לאנד, קען נישט לעזען די יודען-פראגע.

קורט בלומענפעלד, פרעזידענט פון דער ציוניסטישער פעראייניגונג אין דייטשלאנד זאגט, אז די ציוניסטען, וועלכע שטרעבען צו פראדוקטיוויזירען די יודען אין אלע לענדער שעצען אויפריכטיג די ארט-טעטיגקייט. ענטפערנדיג דעם פאררעדנער, זאגט ד"ר ק. בלומענפעלד. דאס אויב עס איז א ספק צו ארץ ישראל וועט לעזען די יודען פראגע אונטערליגט אבער גישט קיין שום ספק דאס די פראגע יודענטום וועט געלעזט ווערען דורך ארץ-ישראל.

די ארט-דעלעגאטען פון אמעריקא: ריכטער יעקב פענקען, פארזיצער פון „ארט“ אין אמעריקא, און מאסקאוויטש, פארזיצער פון ארט-אויפבוי-קאמיטעט אין אמעריקא, שטרייכען אונטער, אז דאס אמעריקאנער יודענטום בעציהט זיך מיט גרויס אינטערעס צו דעם פראבלעם פון אויפבויען דעםווירטשאפטליכען לעבען פון אייראפעאישען יודענטום און העלפט די קאנסטרוקטיווער ארבייט פון „ארט“.

ה' עמנואל (בונד) בעגריסט די קאנפערענץ אין נאמען פון דער יודישער ארבייטערשאפט אין פוילען. דער רעדנער ווייזט אן אויף דעם שווערען קאמף פון די יודישע ארבייטער-מאסען אין פוילען פאר רעכט אויף ארבייט. די יודישע ארבייטער מוזען פיהרען א קאמף מיט דעם ווירטשאפטליכען אנטיסעמיטיזם. די יודישע ארבייטער-מאסען זענען שטארק פעראינטערעסירט אין דער ענטוויקלונג פון דער „ארט“-טעטיגקייט.

נאכדעם ווי עס ווערען געהאלטען איניגע בעגריסונגס-רעדעס, ווערט געשלאסען די ערשטע זיצונג. די שפעטערע זיצונג זענען פארגעקומען אין גרויסען זאל פון דער בני-ברית-לאזשע.

אויף דער צווייטער זיצונג האט ה' בראמסאן אבגעגעבען א בעריכט אין נאמען פון דער צענטראל-פערוואלטונג. אין משך פון די לעצטע דריי יאהר האט זיך די צאהל פון די „ארט“-אבטיילונגען פערגרעסערט פון 52 אויף 62. די ערשטע דריי יאהר זענען אויסגעגעבען געווארען דורכ'ן פערבאנד 390,000 דאלאר, און אין משך פון די לעצטע דריי יאהר — 860,000 דאלאר.

די מיטגלידער-צאהל איז אויך שטארק געוואקסען. דאס טעכניקום אין ווילנע, וואס ווערט אויפגעהאלטען דורך דעם „ארט“ גילט אלס איינציג אין דעם מין. דער הייזער-בוי פון „ארט“ אין רוסלאנד איז א שפארזאמער און פראקטישער און דינט אלס א מוסטער פאר דער אפיציעלער קאלאניזאציע-געזעלשאפט „קאמזעט“. „ארט“ פיהרט א פראפאגאנדע אין אלע לענדער פון דער וועלט.

מיט גרויס אויפמערקזאמקייט איז אויסגעהערט געווארען דער בעריכט פון אינזשינער צעגעלניצקי וועגען דער ארבייט אין רוסלאנד. אין רוסלאנד געפינען זיך 3 מיליאן יודען. 300,000 יודישע פאמיליען (לערך 850,000 נפשות) זענען האנדווערקער. 15000 פאמיליען (380,000 נפשות) לעבען פון לאנדווירטשאפט. 38 פראצ. פון דער יודישער בעפעלקערונג זענען הענדלער. בנוגע איין מיליאן יודען איז שווער פעסטשטעלען זייער עקזיסטענץ-בעשעפטיגונג. דער דאזיגער עלעמענט לעבט אין די קליינע שטעדטלעך, וועלכע זענען רואינירט און געגצליך דעקלאסירט געווארען. די רוסישע אינדוסטריע קאן נישט געבען קיין בעשעפטיגונג דער יודישער יוגענד, וועלכע האלט נישט אוים די קאנקורענץ פון פויערישען עלעמענט. דער איינציגער אויסוועג איז געבען דער יודישער יוגענד א טעכנישע בילדונג, ווייל פאר קוואליפיצירטע ארבייטער וועט זיך שטענדיג געפינען בעשעפטיגונג.

דער רעדנער שילדערט דאן ווי שנעל די געוועזענע קרעמער האבען זיך צוגעפאסט צו ערד-ארבייט, אזוי דאס די יודישע קאלאניעס דינען אלס מוסטער פאר דער ארומיגער פויערישער בעפעלקערונג. די מאשינען און ווערקשטאטען, וועלכע „ארט“ ברענגט קיין רוסלאנד זענען פון קאלאסאלער בעדייטונג פאר דער יודישער בעפעלקערונג.

נאכדעם ווי עס ווערט פארגעלייענט א טעלעגראפישע בעגריסונג פון ציוניסטישען וועלט-עקזעקוטיוו און אנדערע גיט אפ דר. זילבערפארב א בעריכט פון דער ארט-טעטיגקייט אין פוילען. די ארבייט אין פוילען אויפ'ן לאנדווירטשאפטליכען געביט איז זעהר בעגרעניצט, ווייל עס איז נישט פערהאן קיין ערד פאר יודישע קאלאניזאציע. די טעטיגקייט פון „ארט“ אין פוילען ענטוויקעלט זיך אויפ'ן געביט פון טעכנישער שול-ערציהונג אין די 20 „ארט“-אנשטאלטען לערנען זיך 2000 שילער און שילערינס. אינמשך פון די לעצטע 3 יאהר זענען 3500 פערזאן געווארען קוואליפיצירטע ארבייטער און האבען אלע בעקומען בעשעפטיגונג.

נאכדעם ווי עס זענען אויסגעהערט געווארען די בעריכטען פון רומעניען, לעטלאנד, ליטע, אמעריקא, ענגלאנד, פראנקרייך, דייטשלאנד א. א. וו. איז פארגעקומען א גענעראל-דעבאטע איבער די אויסגעהערטע בעריכטען

אויף דער דריטער זיצונג האט אינזשיניער פרענקעל רעפערירט וועגען ארבייטס-פלאן פון פאכבילדונג.

פראפ. פראנקפורטער רעפערירט איבער דער טעטיגקייט פון דער איינקויפשטעלע, וועלכער בעזארגט די לאנדווירטען, האנדווערקער, קליינהענדלער און קאאפעראטיוען מיט די נויטיגע מאשינען, ווערקצייג און רויהשטאפען.

נאכדעם ווי דר. ברוצקוס האלט א רעפעראט וועגען דער לאנדווירטשאפטליכער טעטיגקייט פון „ארט“ רעפערירט דר. לוואוויטש וועגען די נייע קוועלען פאר קאנסטרוקטיווער הילף. דער רעפערענט שטעלט זיך בעזונדערס אפ אויף דער פראגע פון דער אזוי-גערופענער „קרובים-הילף“. די יודען אין אמעריקא שיקען-איבער גרויסע סומען געלד זייערע קרובים אין די אלטע היימען. די דאזיגע סומען, וועלכע שטייגען ווייט איבער די סומען, וואס ווערען געזאמעלט דורך די געזעלשאפטליכע ארגאניזאציעס, מוזען אויך געשטעלט ווערע אין דער דינסט פון דער יודישער אויפבוי-ארבייט.

די אמעריקאנער קרובים האבען נישט די מעגליכקייט צו פערווענדען די בעשטימטע סומען אויף ברענגען צו זיך זייערע נאהענטע און מוזען דעריבער די דאזיגע סומען אפגעבען אויף פערוואנדלען זייערע קרובים אין פראדוקטיווע עלעמענטען.

עס איז נויטיג צו שאפען א ספעציעלע ארגאניזאציע, וועלכע זאל האבען די אויפגאבע צו פערבינדען די קרובים אין מזרח-אייראפא און אין די מעבר-לים מדינות און דורכפיהרען די פראדוקטיוויזירונג פון די קרובים אין זייערע וואוינונגס-ערטער.

דער פערבאנד „ארט“, וועלכע האט אפטיילונגען אין מזרח און מערב-אייראפא, ווי אויך אין די פעראייניגטע שטאטען איז בערופען נעמען אויף זיך די דאזיגע אויפגאבע. דער רעפערענט לעגט פאר פערפליכטען די נייע צענטראל-פערוואלטונג פון „ארט“ צו רעאליזירען דעם פלאן פון אינדיווידועלער קרובים-הילף. איבערן דאזיגען רעפעראט האט זיך ענטוויקעלט א זעהר לעבהאפטע דיסקוסיע.

ד"ר סינגאלאווסקי האלט אנ'אויספיהרליכען רעפעראט א. ד. ט. „די אויפגאבען און אויפבוי פון אונזער געזעלשאפט“.

ס'איז בעשלאסען געווארען פארטציזעצען און פערברייטערן די „ארט“-טעטיגקייט אין דער ביז-איצטיגער ריכטונג.

די קאנפערענץ אנערקענט די גרויסע בעדייטונג פון דער יודישער קאלאניזאציע אין רוסלאנד און דריקט אויס דעם ווונש, אז די יודישע ערד-ישובים זאלען זיין קאנצענטרירט אין שכנות פון די יודישע שטעטלעך.

ווייטער איז בעשלאסען געווארען אנפיהרען א אינטענסיווע קאנסטרוקטיווע הילפס טעטיגקייט צווישען די יודישע האנדווערקער און יודישע קליין-אינדוסטריע, ווי אויך פאך-בילדונג פאר יודישע יוגענדליכע.

בנוגע פוילען איז בעשלאסען געווארען צו פערשטארקען די „ארט“-טעטיגקייט. א פייערליכע רעזאלוציע דריקט אויס די רעכט פון די יודישע ארבייטער אין פוילען אויף ארבייט.

דער ביז-איצטיגער צענטראל-פערוואלטונג איז אויסגעדריקט געווארען אנערקענונג פאר דער גרויסער און פערצווייגטער ארבייט.

אין דער צענטראלער פערוואלטונג זענען געוועהלט געווארען: קורט בלומענפעלד, ד"ר זילבערפארב, סענ. קערנער, ד"ר סינגאלאווסקי, ד"ר בראמסאן, אגראנאם צעגעלניצקי, פראפ. פראנקפורט, ד"ר לוואוויטש, אינזשיניער בלוט, ד"ר בראדגיך און ד"ר סאלאווייטשיק.

חוץ דעם איז געוועהלט געווארען א צענטראל-ראט פון 30 פערזאן. (י. ט. א.)

נײַער פאָלקסבלאַט
.15 אויגוסט .1926

דאס לאדזשער לעבען

נײַער פאָלקסבלאַט
.15 אויגוסט .1926

15
זונטאָג
ה
אלול תרו"ו

אויגוסט.
זון-אויפגאַנג 4,10
זון-אונטערגאַנג 6,57
לענג פון טאָג 14,24

וואָיעוואָדע יאַשטשאָלט אַמטירט שוין.

(פּ) נעכטען 2 אַ זייגער נאָכמיטאָג האָט דער וואָיעוואָדע ה׳ יאַשטשאָלט בעזוכט די קאָמענדע פון דער פּאָליציי אויף קילינסקא-גאַס.

דער וואָיעוואָדע איז בעגריסט געוואָרען דורך דעם קאָמענדאַנט ה׳ ווישימירסקי מיט דעם פּאָליציי-אינספּעקטאָר ניעדזיעלסקי. דעם וואָיעוואָדע זענען פאָרגעשטעלט געוואָרען אַלע פּאָליציי-אָפיצירען. צו וועלכע דער וואָיעוואָדע האָט געהאַלטען אַ גרעסערע רעדע.

* * *

(פּאַט) דער לאָדזשער וואָיעוואָדע ה׳ יאַשטשאָלט האָט איבערגענומען זיין אַמט און וועט אָננעהמען פּריוואַטע אינטערעסאַנטען יעדען דינסטאָג און דאָנערשטאָג פון 12 ביז 2.

*

(פּ) נעכטען האָבען ביי דעם וואָיעוואָדע ה׳ יאַשטשאָלט בעלייגט וויזיטען דער פּרעזעס פון קרייז-געריכט ה׳ קאַמיענסקי, פּראָקוראָר ה׳ מאַקאָווסקי, דער אָנפיהרער פון דער 10. דיוויזיע גענ. מאַלאַכאָווסקי, דער דירעקטאָר פון „באַנק גאָספּאָדאַרסטוואַ קראַיאָוועגאָ" ה׳ מיללער און דער דירעקטאָר פון דער פּאָסט-אַבטיילונג ה׳ פּלומשעניק.

פּאָסט-טאַריף.
ווי-אַזוי זעהט אויס די העכערונג.

(–) אין צוזאַמענהאַנג דערמיט, וואָס פון 1. סעפּטעמבער ווערט געהעכערט דער פּאָסט-טאַריף, ווערט אויפמערקזאַם געמאַכט, אַז די העכערונג וועט זיין אויף אַזאַ אופן:

אַ געוועהנליכער בריף אין לאַנד וועט קאָסטען 20 גראָשען; אַ שווערערער — פון 40 ביז 60 גראָשען; דרוק פון 1000 ביז 2000 גראַם — 60 גראָשען; צו יעדע פּאָסט-אָנווייזונג וועט מען צוצאָהלען 5 גראָשען; צו יעדער דעפּעשע — 10 גראָשען.

אויסלענדישע בריף; אַ געוועהנליכער בריף 40 גראָשען; פאַר יעדע ווייטערדיגע 20 גראַם — 20 גראָשען; אַ קאַרטעל 25 גראָשען; עקספּרעס-בריף - 80 גראָשען; רעקאָמענדירט — 40 גראָשען.

פּערזענליכעס.

(ב) דער קוראַטאָר פון היגען שול-קרייז יאַן אָווינסקי איז צוריקגעקומען פון אורלויב און מאָרגען נעהמט ער איבער זיין אַמט.

ארום דער אפערע פון ד"ר סאמבארסקי.
ער ווערט בעפרייט פאר 10 טויזענד זלאָטעס קויציע. – אָבגעשטעלט אין דער טעטיגקייט אלס קראנקען-קאסע-דירעקטאָר.
„איך בין מאראליש דער'הרג'עט" — זאגט ד"ר סאמבארסקי.

(–) די אויספאָרשונג געגען דעם ד"ר סאַמבאָרסקי, דעם דירעקטאָר פון דער לאָדזשער קראַנקען-קאַסע, ווערט ווייטער געפיהרט פון צוויי ריכטונגען: די געריכט-מיכט פיהרט די אויספאָרשונג וועגען די ענטדעקטע אַפערעס אין דער בידגאָשטשער דיסקאָנטאָ-באַנק און די פערוואַלטונג פון דער קראַנקען-קאַסע, פיהרט דורך אַ קאָנטראָלע, כדי פעסטצושטעלען, צו ד"ר סאַמבאָרסקי איז נישט בעגאַנגען מיסברויכען אויך אין דער קראַנקען-קאַסע, הגם ביז-איצט זענען קיין חשדים נישט געווען.

אַ דעלעגאַציע פון דער קראַנקען-קאַסע אין די פערזאָנען פון די ה"ה: ראַפּאַלסקי און קולטשינסקי זענען געווען אין בידגאָשטש און דורך דעם אויספאָרשונגס-ריכטער געהאַט אַ זעהונג מיט'ן ד"ר סאַמבאָרסקי ער האָט ערקלערט, אַז ער איז אינשולדיג. ער איז נאָר מיטבעטייליגט אין דער באַנק, אָבער לעצטענס איז ער כסדר געזעסען אין לאָדז און האָט קנאַפּ-וואָס געוואוסט וואָס עס טוט זיך אין דער בידגאָשטשער באַנק, „איך בין איצט מאָראַליש דער-הרג'עט, נאָכדעם ווי די צייטונגען האָבען זיך וועגען מיר צושריבען, ווי וועגען אַ גנב, אַ באַנדיט".

די געריכט-מאכט האָט מסכים געווען צו בעפרייען דעם ד"ר סאַמבאָרסקי אויף קויציע פון 10 טויזענד זלאָטעס.

ידענפאַלס האָט די פערוואַלטונג פון דער קראַנקען-קאַסע בעשלאָסען אָפיציעל אָבצושטעלען דעם ד"ר סאַמבאָרסקי פון דער טעטיגקייט אַלס דירעקטאָר ביז צום פּראָצעס.

אבקלאנגען פונ'ם לעצטען שטרייק.
דעלעגאציע ביים וואיעוואדע.— ארבייטער האבען דערווייל... הבטחות.

(–) די קאָמיסיע פון 5, וועלכע האָט אָנגעפיהרט מיט'ן שטרייק פון די שמאָטישע אַרבייטער, האָט זיך געווענדעט צום וויצע-וואָיעוואָדע ה׳ אָסאַלינסקי, אַז ער זאָל צואיילען די אַרבייט פון די קאָמיסיעס, וועלכע פאַרנעהמען זיך מיט'ן בעטראַכטען די אַרבייטער-פאָדערונגען.

די דעלעגאַציע האָט אויך פּראָטעסטירט געגען דעם, וואָס ס'ווערען אָנגעווענדעט רעפּרעסיעס געגען די שטרייקענדע און אַ טייל ווערען אָבגעזאָגט פון די פּאָסטענס.

דער וואָיעוואָדע האָט צוגעזאָגט צו אינטערווענירען און נישט דערלאָזען, אַז די אַרבייטער זאָלען ליידען צוליב'ן שטרייק.

בכלל, האָט דער וואָיעוואָדע צוגעזאָגט, וועט ער זאָרגען, אַז די קאָמיסיע זאָלען אַלזייטיג בעטראַכטען די אַרבייטער-פאָדערונגען און ערלעדיגען לטובת די אַרבייטער.

שטרייק אין דער זאק-בראנזשע.
נעכטען האבען שוין געשטרייקט 4,000 ארבייטער.

(ב) ווי מיר האָבען שוין געמאָלדען, האָבען די זאַקען-אַרבייטער אַרויסגעשטעלט פאָדערונגען צו העכערען זיי דעם לוין מיט 35 פּראָצענט. עהערנעכטען איז פאָרגעקומען אַ געמיינזאַמע קאָנפערענץ מיט די פאַבריקאַנטען, זי האָט אָבער צו קיין רעזולטאַט נישט געבראַכט.

אויף דער נעכטיגער פערזאַמלונג פון די זאַקען-אַרבייטער איז צוליב דעם בעשלאָסען געוואָרען נישט צו וואַרטען אויף ווייטערדיגע אונטערהאַנדלונגען און באַלד צוטרעטען צו אַ שטרייק.

אין הסכם מיט דעם בעשלוס האָבען זיך שוין נעכטען נישט געשטעלט צו דער אַרבייט די זאַקען-אַרבייטער אין אַ צאָהל פון 4,000 פּערזאָן.

— —

צוליב'ן יקרות — אויף דער בעשולדיגונגס-באנק.
אינטערעסאנטער פראצעס אין מיליטער-געריכט.

(פּ) אין היגען מיליטערישען קרייז-געריכט איז נעכטען פאָרגעקומען אַן אינטערעסאַנטער פּראָצעס. אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק איז געזעסען דער כאָרונזשי הערמאַן הענריק, וועלכער איז בעשולדיגט געווען אין בעגעהען מיסברויכען אין דער אָפיצירען-קאַסינאָ.

די מיסברויכען זענען ענטדעקט געוואָרען מיט צוויי יאָהר צוריק, ערשט דעמאָלס, ווען הערמאַן האָט געוואָלט בעגעהען זעלבסטמאָרד. אַלס די סבה פון זעלבסטמאָרד האָט הערמאַן אָנגעגעבען, אַז ער האָט צוליב די גרויסע דעפיציטען געמוזט צולייגען אַ גרויסע סומע ביים פיהרען די קאַסינאָ די אויספאָרשונג האָט אַרויסגעוויזען, אַז דער דעפיציט איז ענטשטאַנען צוליב דער שולד פון דעם בעשולדיגטען.

אויפ'ן פּראָצעס האָט זיך אָבער אַרויסגעוויזען, אַז דער דעפיציט איז ענטשטאַנען הויפּטזעכליך צוליב'ן יקרות אויף לעבענס פּראָדוקטען.

נעהמענדיג דאָס אין אַכט, האָט דאָס געריכט הערמאַנ'ען פון יעדער שטראָף בעפרייט.

———

פאר פרובען אונטערצינדען
3 יאָהר אויסבעסערונגס-הויז.

(–) דאָס קרייז-געריכט האָט בעטראַכט דעם פּראָצעס געגען אַ געוויסען סטאַניסלאַוו רוזשיצקי, וועלכער איז געווען בעשולדיגט, אַז ווען ער האָט געוואוינט אַלס סובלאָקאַטאָר ביי מיכאל באַגראַנסקי אויף קיעלמאַ-גאַס 22, האָט אויס נקמה געפּרובט אונטערצינדען די גאַנצע וואוינונג.

צו דעם צוועק האָט ער, ווען קיינער האָט נישט געזעהען, בעגאָסען מיט נאַפט די שענק, טישען און שטרוי-זעק.

די שרפה איז אָבער בעצייטענס אויסגעמיטען-געוואָרען.

דאָס געריכט האָט בעוויזען די שולד פון רוזשיצקי'ן, און איהם פער'משפט אויף 3 יאָהר אויסבעסערונגס-הויז, אַריינרעכענענדיג דעם מאָר-אַרעסט ביז'ן פּראָצעס,

פערגוואלדיגט און דער'הרג'עט א מיידעל, דערשטאכען א פערביינגעהענדיג יונגעל.
„לארד" האָט געכאפּט דעם מערדער.
מורא'דיג פערברעכען הינטער לאדז.

אין „דאָרף פאָדאָל, נישט ווייט פון לאָדז איז פרייטאָג בעגאַנגען געוואָרען אַ שרעקליך פערברעכען.

ווען די 17-יעהריגע יאַדוויגאַ שימאַניק איז צוריקגעגאַנגען פון דער אַרבייט, איז אויפ'ן פעלד אָנגעפאַלען אויף א'הר אַ יונגערמאַן און זי געשטאָכען מיט אַ מעסער. ווען דאָס מיידעל איז אומגעפאַלען, האָט דער יונגער מערדער זי פערגוואַלדיגט. דערווייל איז אָנגעקומען דאָס 8-יעהריגע יונגעל וואַשיאַק. זעהענדיג ליגען דאָס פערוואונדעטע מיידעל, האָט דאָס יונגעל געגומען שרעקליך שרייען נאָך הילף.

דאָס איז געווען אַ טויט-אורטייל פאַר דעם אומשולדיגען יונגעל דער מערדער איז צוגעשפּרינגען צו דעם יונגעל און מיט איין קלאַפּ מיט דעם מעסער האָט ער אַיעקגעלעגט דאָס קינד אויף דער ערד.

ווען די מוטער פון דער ערמאָרדעטער האָט זיך דערוואוסט וועגען דעם פאַל מיט איהר טאָכטער איז זי אַראָפּ פון זינען און זיך אויפגעהאָנגען אויף אַ נאָהענטען בוים.

וועגען דעם שרעקליכען מאָרד איז אַלאַרמירט געוואָרען די לאָדזשער פּאָליציי, וועלכע איז אַראָפּגעקומען אויפ'ן אָרט פון מאָרד מיט דעם פּאָליציי-הונד „לאָרד".

דער הונד איז באַלד געפאַלען אויפ'ן שפּור פון מערדער, וועלכער האָט זיך אַרויסגעוויזען פאַר דעם 27-יעהריגען לודוויק דראָזשינסקי.

ווען דער הונד איז לויט'ן שפּור אָנגעקומען צו דראָזשינסקי'ן אַ היים, האָט יענער פונקט געוואַשען די הענד.

דער מערדער, וועלכער איז גענומען געוואָרען אונטער אַ קרייץ-פערהער, האָט זיך מודה געווען אין זיינע פערברעכענס. ער איז איבערגעפיהרט געוואָרען אין טורמע אויף דלוגאַ-גאַס.

מארקעס
פאר געריכטס-אפצאהלונגען.

(א) לויט אַ פעראָרדנונג פון יוסטיץ-מיניסטעריום זענען אַרויסגעלאָזען געוואָרען נייע מאַרקעס פאַר געריכטס-אָפּצאָהלונגען. די מאַרקעס זענען צו 45 גראָשען און מיט זיי קען מען אָפּצאָהלען אַלערליי געריכטס-קאָסטען.

הויזבעזיצער
דארפען איינצאהלען „מאיאנטקאווע".

(–) היינט איז דער לעצטער טערמין פאַר די הויזבעזיצער צו בעצאָהלען די 3. ראַטע פון „מאַיאָנטקאָווע", דער טערמין איז פאַר די הויזבעזיצער, אויף וועמענס הייזער ס'איז חל דער לאָקאַטאָרען-שוץ.

פאַר אַלע אַנדערע שטייער-צאָהלער לויפט אָפּ דער טערמין פון איינצאָהלען די דריטע ראַטע דעם 1-טען אָקטאָבער.

„נס ביי דער ווייכסעל".

(–) היינט איז דער יאָהר-טאָג פונ'ם „נס ביי דער ווייכסעל".

ס'וועלען דעריבער פאָרקומען פייערונגען אין די מיליטער-אָפּטיילונגען, קאָנצערטען פון מיליטער-אָרקעסטערס און דעפילאַדעס.

מיסברויכען
אין פעטריקאווער סטאראסטווע

(פּ) ווי מען מעלדעט פון פּיעטריקאָוו, איז דאָרט אויפ'ן סמך פון אַן אויספאָרשונג פון דער וואָיעוואָדזטווע אָפּגעשטעלט געוואָרען אין זיין אַמט דער רעפערענט פון פּיעטריקאָווער סטאַראָסטווע. אַ חוץ דעם איז געגען דעם געוועזענעם סטאַראָסטאַ פּיאַלקאָווסקי פעראָרדנעט געוואָרען אַ געריכטליכע אויספאָרשונג.

דער מאגיסטראט
קעמפט... מיט שטשורעס.

(א) די כאָניטאַר-אָפּטיילונג פון דעם געזונדהייטס-אַמט ביים מאַגיסטראַט וועט אין סעפּטעמבער אָנהויבען אַ סיסטעמאַטישען קאַמף מיט שטשורעס ביי אונז אין שטאָט, וועלכע פערשלעפּען פערשידענע אַנשטעקענדע קראַנקהייטען.

פון „קרן קימת לישראל".
די לעצטע הרקה פון יאָהר תרפ"ו

היינט זונטאָג הויבט זיך אָן ביי אונז אין שטאָט די לעערונג פון די נאַציאָנאַל-פאָנד-בוקסעס פאַר'ן חודש אלול. דאָס איז די לעצטע הרקה אין יאָהר תרפ"ו.

פון די לעצטע סטאַטיסטישע טאַבעלען, וואָס זענען געוואָרען אַרויסגעגעבען דורך דעם הויפּט-ביוראָ פון ק.ק.ל. אין ירושלים, איז צו זעהן, אַז די נאַציאָנאַל-פאָנד-בוקסעס האָבען געגעבען אַ בעדייטענדען טייל פון די אַלגעמיינע הכנסה און האָבען זאָגאָר, אין מאַנכע לענדער, דערגרייכט העכער 50 פּראָצ. פון די אַלגעמיינע הכנסה.

זאָל דעריבער יעדער יוד געדענקען, אַז דורכ'ן אַריינוואַרפען גראָשענס אין דער בלוי-ווייסער ק"ק-בוקסע גיט ער אַ מעגליכקייט אויסצולייזען דעם באָדען און בויען די יודישע נאַציאָנאַלע היים אין ארץ-ישראל.

Dr. L. LEWITAN
נעהמט אָן אין דערהיים פון 4 ביז 6 אָוענד צו קליניק-פּרייזען. לאָדז
31 גדאַנסקאַ .31

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47 tel. 26-02
אי ערלונכע קראַנקהייטען. ספּעצ. לונגען און האַרץ-קראַנקהייטען בעשטראַהלונגען מיט קוואַרצלאַמפּע בערג-זון.
נעהמט אָן פון 3—5 נאָכמיטאָג. 1317

„RAJ"
SAMOPIORACY
PROSZEK MYDLANY
IDEALNIE PIERZE
I BIELI BIELIZNĘ
MAJDE i S-ka
Warszawa-Okopowa 15

נישט פערגעסט
מאאק
פערניכטעט אַלערליי ווערים
PAMIĘTAJ
MAOK
TĘPI WSZELKIE ROBACTWO
פאַר מענשען און הויזגערעט אומשעדליך.

ווער ווערט בעפרייט פון דעם 10-פּראָצענטיגען צוגאָב-שטייער?

(ס) די הייגע פינאַנץ קאַמער האָט ערהאַלטען א צירקוליאַר, וועלכער שטעלט פעסט, אז צו די סומעס, וואָס ווערען איינגעצאָהלט אדער איינגעמאָהנט אויפ'ן צוואַנגס-וועג אַלס 1. און 2. קאַנטאַ פון אומזאַץ שטייער פאַר'ן י. 1926, דאַרף נישט צוגערעכענט ווערען קיין 10 פּ"אָ. צענטיגע שטייער-הוספה, אויב דער שטייער וועט איינגעצאָהלט ווערען ביז'ן 31. אויגוסט.

פון 1. סעפטעמבער אָן איז די הנחה נישט גילטיג.

מיסברויכען אין מאַגיסטראַט

זענען נישט פאָרגעקומען, ערקלעהרט דאָס פּרעזידיום.

(א) אין צוזאַמענהאַנג מיט די פערשידענע ידיעות אין דער פּרעסע וועגען מיסברויכען אין פערשידענע אָפּטיילונגען פון מאַגיסטראַט, טיילט דאָס מאַגיסטראַט-פּרעזידיום מיט, אַז נישט אין דער שול-אָפּטיילונג און נישט אין די שטאַטישע פּלאַנטאַציעס זענען קיין שום מיסברויכען נישט פאָרגעקומען.

וואַרפט דער מוטער א ברענענדיגע לאַמפּ

און בעקומט דערפאַר 3 וואָכען אַרעסט.

(או) די מאַמע מאַריאַנאַ מיקאָלאַיעווסקאַ מיט איהר טאָכטער ווי:טאָריאַ האָבען נישט געלעבט בשלום. גאַנץ אָפט האָט מען זיך געקריגט, געזידעלט און אויך נישט זעלטען זיך געמאַכט די כוחות.

דעם 22 ה. ח. איז די טאָכטער אַהיימגעקומען שפּעט ביי נאַכט. ווען די מוטער האָט איהר גענומען פאָרוואַרפען, פאַרוואָס זי קומט אַזוי שפּעט אַהיים, האָט די טאָכטער זיך גענומען צו בעלײַדיגען די מוטער מיט שמוצלען, טעלער און צום סוף געכאַפּט די ברענענדע לאָמפּ און איהר געוואָרפען.

דאָס קרייז געריכט האָט נאַכטען די ווידערשפּעניגע טאָכטער פער'משפּט אויף 3 וואָכען אַרעסט.

— —

די כלה האָט איהם פאַרראַכען האָט ער זיך דערשאָסען.

טראַגעדיע פון א פערליבטען.

(—) אויף נאָוואָמיעיסקא 4 האָט זיך אָפּגעשפּילט אַ שרעקליכע טראַגעדיע אַ געוויסער מיקאָלאַי פּלאַקאָטני האָט זיך געליבט אין דער דינסט אַנדושיאַ, וועלכע האָט געאַרבייט ביי דער פאַמיליע ל.

דער געליבטער האָט אָבער לעצטענס בעמערקט, ווי זיין כלה פלירט איהם מיט אַנדערע און ווען עהרגעכטען. קומענדיג צו איהר אַהיים, זי געטראָפען אין די אָרעמס פון אַן'אַנדערע, — האָט ער אַרויסגעכאַפּט אַ מעסער און זיך אַריינגעשטאָכען אין האַרץ אויסרופענדיג צו דער כלה:

— דיר וועל איך גאָרנישט טון. צוליעב האָב איך דיך ליב, כדי דיך צו דער'הרג'ענען.

אין אַ שווערען צושטאַנד האָט מען איהם אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

לאָדזער גנבים האָבען געהאַט אַ מאוס'ען פּסח אין... לעמבערג.

(—) פרייטאַג פאַרנאַכט האָבען זיך גנבים אַריינגעקומען אין דער וואוינונג פון איינגאַצי קאַלמאַן אויף לעגיאָנאָוואַ 15 אין לעמבערג. ווען די גנבים האָבען שוין געהאַט איינגעפּאַקט דאָס גאַנצע געלד און דאָס ציהרונג איז אָנגעקומען איינער פון די הויז-מענשען. דערזעהענדיג די נישט-געבעטענע געסט האָט דער יונגער קאַלמאַן געמאַכט אַן'אַלאַרם און די גנבים זענען געכאַפּט געוואָרען.

ווי ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט, זענען די גנבים 2 לאָדזער „יונגלעך" נתן שילמאַן פון דרעוונאָווסקאַ 24 און יצחק לייב קאָהן פון נאָוואָמיעיסקאַ 5.

אונטערשטיצונגען פאַר אינטעלעקטועלע אַרבייטער מוזען פערגרעסערט ווערען.

(ב) די ידיעה, אַז דאָס מיניסטעריום האָט פערקלענערט די סומע, וועלכע איז געווען בעשטימט אויף אויסצאָהלען אונטערשטיצונגען די אינטעלעקטועלע אַרבייטער האָט צווישען די לעצטע אַרויס גערופען אַ גרויס פערביטערונג.

נעכטען זענען אין די פעראיינען פאָרגעקומען בעראַטונגען, אויף וועלכע ס'איז בעשלאָסען געוואָרען אַרויסצושיקען מיטוואָך קיין וואַרשאַ אַ דעלעגאַציע, וואָס זאָל פאָדערען צו פערגרעסערען די סומעס אויף אונטערשטיצונגען.

סענסאַציאָנעלע פּראָצעסען אין קרייז-געריכט.

וואָידיסלאַווסקי-לעווינסאָן, שלענצקי, יאַבלאָנסקי.

(-) בקרוב הויבט זיך אָן אין קרייז-געריכט די ווינטער-סעסיע און ס'וועלען פאָרקומען אַ רייה סענסאַציאָנעלע פּראָצעסען.

אַזוי וועלען שוין אין דעם נאָהענטסטען חודש פאָרקומען די פּראָצעסען געגען וואָידיסלאַווסקי און לעווינסאָן, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין אונטערצינדען דעם לאַגער; געגען שלענציקי'ן, וועלכער האָט דערשאָסען דעם פּראָוואָקאַטאָר וויסקאָווסקי און געגען יאַבלאָנסקי, וועלכער האָט דערשאָסען דעם פאַבריקאַנט דאַבראַניצקי.

שטאָט-ראַט וואַהלען אין אלעקסאַנדער זאָלען געפּכלט ווערען.

(-) נאָך די וואַהלען צום שטאָט ראַט אין אַלעקסאַנדער האָבען אַ גרופּע וועהלער דערלאַנגט אַ רעקורס אין דער וואָיעוואָדזשטווע וועגען פּסל'ען די וואַהלען, מאָטיווירענדיג דערמיט, אַז עס זענען פאָרגעקומען פערשידענע נישט בעגלייכטען.

די וואָיעוואָדזשטווע האָט איבערגעגעבען אויסצופאָרשען דעם ענין דער סטאַראָסטווע, וועלכער האָט געענטפערט, אַז די סטאַראָסטווע האַלט, אַז אין אַלעקסאַנדער זענען די וואַהלען פאָרגעקומען אין אָרדנונג.

די „התאחדות"-ריכטונג האָט אָבער ערקלעהרט, אַז זי וועט זיך ווענדען מיט אַן'אַנקלאַגע צום אַדמיניסטראַטיווען טריבונאַל. צוליעב דעם האָט די וואָיעוואָדזשטווע בעשלאָסען צו דעלעגירען קיין אַלעקסאַנדער אַ ספּעציעלען בעאַמטען אויסצופאָרשען דעם גאַנצען ענין.

וועגען געפונענע קינדער.

ווי ווייט דאָס נייע געזעץ וועגען געפינענע קינדער ברענגט אַריין אַ גרעסערען פּלאָנטער, ווען מען געפינט אַ יודיש קינד, בעווייזט פאָלגענדער פאַקט. דעם 4-טען יולי ד. י. איז אויף דער ניישטאַט 6 נעבען דער גמינע געפונען געוואָרען א קינד. וועגען דעם האָט מען צו וויסען געגעבען אין נאָהנטען קאָמיסאַריאַט, וועלכער האָט דאָס קינד אָבגעשיקט אין אַ שטאָטיש פינדעל-הויז (ושלאַבעק). אַזוי ווי די גמינע האָט זיך דערוואוסט, אַז דאָס קינד איז געווען בצ'מל'עס, האָט זי זיך געווענדעט צום מאַגיסטראַט, ער זאָל דאָס קינד איבערגעבען דער גמינע. שטיצענדיג זיך אויף דעם נייעם געזעץ, וואָס איז אַרויסגעגעבען געוואָרען דעם 1. יולי ד. י. און וואָס הייסט אַלע געפינענע קינדער, וועמענס גלויבען ס'איז נישט מעגליך פעסטצושטעלען, צו ערציהען אַלס קאַטאָליקען, האָט ער מאַגיסטראַט אָבגעזאָגט אין דער ביטע. אין די מאָטיווען גיט אָן דער מאַגיסטראַט, אַז ביז ס'וועט נישט נעגוי פעסטגעשטעלט ווערען, צי דאָס קינד איז אַ יודישעס, וועט עס בלייבען אין קריסטליכען ושלאַבעק.

דער פאַל איז געשעהען מיט אַ יודיש יונגעל, ביי וועמען ס'איז דאָכט זיך זעהר לייכט פעסטצושטעלען דעם גלויבען, ווי וועט אָבער זיין מיט די געפינענע מיידלעך? נישט אַנדערש נאָר, ווען די מוטערס, וועלכע בעצהען אַזאַ מין פערברעכען זאָלען איבערלאָזען ביי די אונטערגעוואָרפענע קינדער, וועלכען ס'איז סימן (אַ צעטעלע), אַז דאָס קינד איז אַ יודישעס, אויב זיי ווילען, אַז דאָס קינד זאָל ערצויגען ווערען אַלס יודישעס.

עפּידעמיע צווישען בהמות.

(או) אין לאָדזער וואָיעוואָדזטווע איז לעצטענס פּערצייכענט-געוואָרען אַ גאַנצע רייה פאַלען פון לונגען-עפּידעמיעס ביי בהמות.

צוליעב דעם האָט די געהעריגע מכח אַרויסגעגעבען אַ פעראָרדנונג אויסצוהרג'ענען די אָנגעשטעקטע בהמות. די אינהאַבער דאַרפען דערפאַר בעקומען אַן'ענטשפּרעכענדע ענטשעדיגונג.

נאָכדעם ווי די עפּידעמיע וועט ליקווידירט ווערען, וועט מעגליך זיין צו עקספּאָרטירען בהמות קיין אויסלאַנד.

ספּאָרט.

„הכח" — „ח.כ.ס." 4 5 (3:2).

נעכטען איז אין לאָדז פאָרגעקומען דער רעוואַנזש מעטש וועגען דער מייסטערשאַפט פון דער „ב" קלאַס צווישען „הכח" און „וו.ק.ס.".

הגם דער רעזולטאַט פון מעטש האָט נישט געקאָנט האָבען קיין שום איינפלוס אויף דער סטאַביליזירונג פון דער מייסטערשאַפט-טאַבעלע, ווייל ביידע מאַנשאַפטען בלייבען שוין זיכער אין דער „ב" קלאַס, דאָך האָט זיך דער מעטש פערזאָגט צו זיין זעהר אינטערעסאַנט און צום מעטש איז געקומען אַ גרויסער עולם.

„הכח" איז אַרויסגעטרעטען אָהן עדעלבוים'ען „וו.ק.ס." אין איהר שטענדיגען צוזאַמענשטעל.

שוין אין דער 3. מינוט ערצילט סעגאַל פון אַ 11-מעטער שטויס דאָס ערשטע טויער, און אין דער 23 מינוט פערגרעסערט דער זעלבער שפּילער דעם רעזולטאַט אויף 2:0. אין דער 29. מינוט ערצילט „וו.ק.ס." דאָס ערשטע טויער און אין דער 33 מינוט געלונגט זיי דעם רעזולטאַט אויסצוגלייכען. עטליכע מינוט פאַר דער פויזע ערצילען זיי א דריט-טויער און דער רעזולטאַט 2:3 פאַר „וו.ק.ס." בלייבט ביז דער העלפט נישט געענדערט.

אין דער 17 מינוט פון דער צווייטער העלפט, פערגרעסערט „וו. ק. ס." דעם רעזולטאַט אויף 2:4 אָבער „הכח" נעהמט צוזאַמען איהרע כחות און ערצילט 3 טויערען (4:5) דורך סעגאַל'ן און ליפשיץ.

ס'איז דאָ כדאי צו בעמערקען, אַז דער בעקאַנטער שפּילער שטיינבאך האָט געמוזט פערלאָזען דעם פּלאַץ צוליעב דעם, וואָס ער האָט זיך אויסגעלענקט אַ האַנד.

פאַר „הכח" איז דער רעזולטאַט זעהר אַ בכבוד'יגער. זי האָט זיך רעהאַביליטירט איהר מפּלה פון „וו. ק. ס.".

שרפה אין פינסטערן אפּרעטער

(ב) נעכטען 3 נאָכמיטאָג איז אין דער אַפּאַראַט פון טעאַדער פּינסטער (יוליוש-גאַס 17) אויסגעבראָכען אַ שרפה. צוליעב דעם אַנוואַרמען זיך פון אַ טראַנסמיסיע, איז געפאַלען אַ פונק אויף אַ קאַסטען שאַרקע; ס'האָט זיך באַלד אָנגעכאַפּט דער דאַך.

די אַרבייטער האָבען טיילווייז לאָקאַליזירט דאָס פייער, און די אָנגעקומענע פייערלעשער האָבען פערלאָשען דאָס פייער אין משך פון 15 מינוט.

ס איז אָנגעברענט געוואָרען דער דאַך און א פּאַר שטיק סחורה. דער היזק איז נישט גרויס.

פערבראַנדזשעט.

אַ מעדעלע פון 8 יאָהר, אַ שטימע טראָגט אַ גראַנאַט קליידעל האָט העלע האָר, אַבצובערענגען אַלט שטאָדט 1 צו י. זאנדסערג.

„בר כוכבא".

אויף דער לעצטער אַלגעמיינער פערזאַמלונג פון די מיטגלידער פון אָרקעסטער ביי „בר-כוכבא", איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַ נייע פערוואַלטונג, אין וועלכער ס'זענען אַריין די ה"ה. א. הערשקאָוויטש, ד. זילבער, ה. לובאַשיצקי, י. קאַפּלאַן און בירשטיין.

צווישען אַנדערען האָט די פערזאַמלונג אויך בעשלאָסען איינצואָרדנען אַן'עפענטליכען קאָנצערט צוליעב'ן 10-יעהריגען יובילייּ פון אָרקעסטער.

„היגיענע און ספּאָרט".

מאָרגען קומט פאָר א'גאַינטערעסאַנטער פאָרלעזונג פון ד"ר גוממאַן א. ד. ט. „היגיענע און ספּאָרט". אין לאָקאַל פון געזעלשאַפט אָוונד-קורסען פּיראַמאָוויטש 14.

די פאָרלעזונג האָט אַרויסגערופען אַ גרויסען אינטערעס אין די ספּאָרט-קרייזען.

„שטאָט און וואוינונג".

אויסשטעלונג אין לאָדז.

(א) היינט קומט פאָר די ערעפענונג פון דער אויסשטעלונג „שטאָט און וואוינונג".

גלייכצייטיג מיט דער אויסשטעלונג וועט אין לאָדז פאָרקומען אַ צוזאַמענפאָהר פון די פאָרשטעהער פון די שטעט פון דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע.

Dr. med. SZARLOTTA EIGEROWA
powróciła
46 Gdańska 46
871 telefon 7-20.

פון געריכט.

פאַר היהנער — אַ'ע'דהאַלבען יאָהר.

(או) דאָס קרייז-געריכט האָט נעכטען בעטראַכט דעם פּראָצעס געגען וואַלענטי האָרטשאַק און יוליאַנאַ נורקיעוויטש, וועלכע זענען געווען בעשולדיגט, אַז זיי האָבען גע'גנב'עט... אַ קויש היהנער.

דאָס געריכט האָט גענומען אין אַכט וואָס די היהנער-גנבים זענען אַלטע פערברעכער און זיי פער'משפּט ביידע צו אַנדערהאַלבען יאָהר.

געגאַלט שיכור'ערהייט.

(או) נעכטען האָט דאָס קרייז-געריכט בעטראַכט דעם פּראָצעס געגען דעם פריזיער רודאָלף מערוואָרט, וועלכער איז געווען בעשולדיגט, אַז ער האָט ראַזירט אַ געוויסען גראַנדיס זייענדיג אין אַ שיכור'ן צושטאַנד און דערווייל איהם צושניטען מיט דער בריטווע.

דאָס געריכט האָט דעם פריזיער פער'משפּט אויף 6 חדשים טורמע.

ציהונג פון דער מלוכה-לאָטעריע.

5. קלאַס, 3 טאָג.

אין דריטען טאָג פון דער ציהונג פון דער מלוכה-לאָטעריע זענען אַרויס פאָלגענדע הויפּט-געווינסען:

5 000 זל. נר.: 29047, 35572.
2,000 זל. נר.: 12099, 15865, 36509.
1,000 זל. נר.: 15052, 27288, 34288, 39130, 59902.
600 זל. נר.: 12971, 17048, 18675, 27597, 33057, 33855, 37854, 45196, 52087, 56670, 64726.
500 זל. נר.: 1939, 2403, 11174, 16562, 16934, 19712, 27169, 45983, 46414, 47952, 50387, 63618, 65184.
400 זל. נר.: 517, 2249, 2640, 2940, 4831, 5022, 6403, 6423, 8482, 13598, 15253, 15375, 15783, 19838, 22931, 23505, 25345, 26181, 27323, 28822, 30418, 31157, 32772, 37751, 38747, 40371, 40718, 41320, 41423, 41829, 42790, 43716, 44555, 47417, 48813, 51953, 52929, 53439, 54265, 54469, 56566, 57996, 59481, 61414, 62125, 63218, 65053, 65510, 65770.

ציהונג 4 טאָג.

5,000 זל. נר.: 48345.
2,000 זל. נר.: 16143.
1,000 זל. נר.: 16262, 19509, 58220.
600 זל. נר.: 763, 5464, 7345, 9219, 15941, 18594, 21879, 36921, 37728, 40054, 44954, 48373, 61999, 62131.
500 זל. נר.: 2862, 8427, 20390, 23258, 29375, 33041, 34051, 36245, 37467, 37666, 40438, 42653, 54376, 56485, 57540, 60402, 60761, 62996.
400 זל. נר.: 59, 8509, 12653, 15811, 19996, 20559, 20879, 22139, 22188, 22708, 25866, 26039, 26359, 29600, 34873, 35361, 35591, 36471, 45182, 45403, 47922, 48465, 50603, 50648, 52315, 52410, 55052, 58874, 60452, 65877.

Dr. med. Rózaner
ספּעציאַל-אַרצט פאַר וועגעריש און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-בעלויכטונג.
9 דזשעלנאַ 9,
1-טער שטאָק. טעלעפאָן 28-98
נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8.

Dr I. MARGOLIS
(starszy)
Traugutta 12, tel. 22-56,
POWRÓCIŁ, 105
צוריקגעקעהרט.
ביי די האַנדווערקער.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32.
ספּעציאַליסט פאַר הויט, וועגעריש און מענער-שוואַכע קראַנקהייטען. 1889
הייִלונג מיט קוואַרץ-לאַמפּע (האָר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 9—11 און פון 5—8 אָווענר.

Dr. Prybulski
וואָכאַדזקאַ 1, טעל. 25-38.
וועגערישע- און האָר- הויט - קראַנקהייטען. מענער-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל), רענטגען-שטראַלען. נעמט אָן 9—1, 4—8 אָוו., דאַמען: 4—5

Dr. med. EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maja 16, Tel. 11-24
אינערליכע- און קינדער - קראַנקהייטען.
נעהמט אָן פון 6 — 7, זונטאָג פון 3—4.

די יודישע טעניס-קעניגין זוזאנע לענגלען.

דער היי-יאָהריגער זומער געהערט אינגאַנצען צו דער טעניס-קעניגין זוזאַנע לענגלען. יעדע פאָר וואָכען בעקומט די ספאָרט וועלט נייע סענסאַציאָנעלען מאַטעריאַל וועגען דער פערגעטערטער אין ווינטער, און פול מיט סקאנדאַל אין זומער, | טעניס-קעניגין זוזאַנע לענגלען.

דער סקאַנדאַל, וואָס האָט זיך אָפּגעשפּילט אין סוף יוני בעת דעם ווימבעלדאָנער טורניר אין ענגלאַנד און דאָס, וואָס די ענגלישע קעניגין האָט זיך געפונען בעליידיגט. האָט אינגאַנצען פערמאַכט די טויערען פון ווימבלדאָן פאַר דער געניאַלער טעניס-שפּילערין. זי האָט זיך געמוזט פערטראַכטען. איבער 35 יאָהר פערלירט מען די פאָרם און די קאַריערע קען דויערען אינגאנצען אַ גאַנץ קורצע צייט.

אַ גאַנצען חודש האָט זיך לענגלען אָפּגערוט און מיטאמאָל האָט מען זיך דערוואוסט אַ הפכסט אינטערעסאנטען פאקט.

ביז איצט איז זוזאַנע לענגלען געווען אַן אַמאַטאָר-שפּילערין, כאָטש מען האָט גאַנץ גוט געוואוסט, אז זי ציט זעהר גרויסע מאטעריעלע נוצען פון איהר ספּאָרט-קונסט. האָטעלען אויף דער ריוויערא, פאריזער שניידער, גרויסע פירמען, לאָנדאָנער ספּאָרט-געשעפטען א. א. וו. האָבען געצאָלט לענגלען פאַר איהר נאָמען, ווייל די דאָזיגע פירמען האָבען געהייסען לענגלען-פירמען.

איצט איז אָבער בעקאנט געוואָרען, אז לענגלען האָט אונטערגעשריבען א קאָנטראקט, אז זי וועט מאכען א טעניס טורניר אין אַמעריקא פאַר געלד. דער דאָזיגער קאָנטראַקט צווינגט לענגלען צו ווערען אַ פּראָפעסיאָנעלע שפּילערין. און דעם איבערגאַנג פון אַמאַטאָר צו פּראָפעסיאָנעלע שפּילערין האָט לענגלען אויסגעפירט, ווי מען זאָגט, מיט'ן קנאַק. דער גרויסער אַמעריקאַנישער פילם און ספּאָרט-אימפּרעסאַריאָ, סטייל, איז ספּעציעל געקומען פון אַמעריקאַ קיין פּאַריז און האָט געמאַכט פריילין לענגלען אַ פּאָרשלאַג צו מאַכען אַ טעניס-טורניר אין אַמעריקאַ, וואָס זאָל דויערען גאַנצע 4 חדשים. מר. סטייל האָט אָבער דעם דאָזיגען פאָרשלאַג געגעבען אַ פאָרם פון אַן אולטימאַטום און האָט געפאָדערט אַ תשובה אין משך פון 24 שעה. פאַר דעם דאָזיגען טורניר האָט מר. סטייל איהר פאָרגעלעגט אינגאַנצען 100 טויזענד דאָלאַר. לענגלען האָט זיך כלומרשט אין אָנהויב אָפּגעזאָגט אונטערצושרייבען אַזאַ קאָנטראַקט. נאָך 23 שעה און 55 מינוט אָבער איז זי געקומען צו א הסכם מיט דעם אַמעריקאַנישען אימפּרעסאַריאָ און אונטערגעשריבען. דער אַמעריקאַנער האָט אָבער געוואָלט אויסנוצען דעם דאָזיגען מאָמענט צו אַ גרויסער אמעריקאַנישער רעקלאַמע.

מר. סטייל האָט צוזאַמענגערופען אין פּאַריז אַ פּרעסע-קאָנפערענץ, וואו ס'האָבען זיך בעטייליגט נישט נאָר פּאַריזער זשורנאַליסטען, נאָר כמעט אַלע אויסלענדישע קאָרעספּאָנדענטען, וואָס געפינען זיך אין פּאַריז. די לאָנדאָנער צייטונגען האָבען צוגעשיקט ספּעציעלע שליחים מיט אַעראָפּלאַנען. אַלע פילם-געזעלשאַפטען האָבען געשיקט קינאָ אויפנעמער. דער מאָמענט פון אונטערשרייבען דעם קאָנטראַקט צווישען לענגלען און מר. סטייל האָט מען געגליכען צום אונטערשרייבען פון ווערסאַלער טראַקטאַט.

די פּאַריזער צייטונגען האָבען אַרויסגעלאָזען עקסטרא-טעלעגראַמען; די לאָנדאָנער קאָרעספּאָנדענטען דערציילען אַז אין דעם איצטיגען פּאָליטישען אויגעערקע-סעזאָן טערנעמט מען זיך אַפילו אין דעם ענגלישען פּאַרלאַמענט כמעט אויסשליסליך מיט זוזאַנע לענגלען. אַנשטאָט צו דיסקוטירען אין די קולוארען פון דעם ענגלישען פּאַרלאַמענט דערציילט מען זיך פּרטים וועגען זוזאַנע לענגלען.

אין דער וואַרשאַווער „דוואַ גראָשע" איז אַרויסגעטרעטען אַדאָלף נאָוואַטשינסקי, דער בעוואוסטער פּוילישע ליטעראַט און זשורנאַליסט, מיט אַן אַרטיקעל וועגען די „יודישע קעניגין" זוזאַנע לענגלען, און האָט זיך שוין געפרייט אַז די „יודישע קעניגין" האָט ענדגילטיג בעקומען דימיסיע אויפ'ן „ספּאָרט-פּאַרנאַס" און מען וועט פון איהר אויפהערען צו רעדען.

אונזערע אַנטיסעמיטען פערעכענען זיך אָבער שטענדיג און דאָס זעלבע איז אויך געשעהן וועגען זוזאַנע לענגלען.

אויך שטעלט איצט פעסט די וועלט-ספּאָרט פּרעסע, אַז ביז זוזאַנע לענגלען איז נישט געווען קיינמאָל אין דער וועלט אַזאַ מין געניאַלע טעניס-שפּילערין און לענגלען האָט געשאַפען, ווי מען זאָגט אין דער ספּאָרט-וועלט, אַן עקסטראַ-קלאַס.

דעם 22-טען דעצעמבער פאָרט לענגלען שוין קיין אַמעריקע.

רעיעל און ביליג!
דעם גרעסטן אויסוואהל פון
שטיהל געבעטע
פון אייגענער טישלעריי.
פערש. פאַסאָנער, אויך באַפּעציר-ארבייט,
מאטראצען, האַנטקעס און אטאמאנעס.
רעפּעראַטורען צו ביליגע פּרייזען.
איז נאָר צו בעקומען ביי
ג. לעווקאָוויטש, לאָדז,
פולנאָצנא 5, אין הויף, רעכטס.
קומט און איבערצייגט אייך! קומט און איבערצייגט אייך!
רעיעל און ביליג!

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" אָנטוואָרטען אויף יורידישע אָנפראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאָן.
יורידישע אָפּטיילונג
פון „נייעם פאָלקסבלאַט"
בײַם דערלאַנגען אַן אָנפראַגע אויף א יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופאָן וועט קען ענטפער נישט געגעבען ווערען.
גילטיג דעם 15-טען אויגוסט 1926.

1889. אַ לעזער פון שטאַרקס-מאַרק.
יעדער פון די מיטאייגענטימער האָט דאָס רעכט צו פאָדערן, אַז אויף דער ליציטאַציע זאָל גערופען ווערען פרעמדע פערזאָנען. איז אָבער צווישען די אייגענטימער פאַראַן אַ מינדיעהריגער, מוזען פרעמדע פערזאָנען אומבעדינג גערופען ווערען.

— — —

1890. מענדל יאַקובאָוויטש.
געוויס טאָר מען מיט'ן באַהן-פּלאַנט נישט געהן, עס דראָהט אייך אַ געלד-שטראָף.

— — —

1891. אַ שוסטער פון זגערזשער גאַס.
מעגט איהר אַרבייטען גאַנץ אַליין, קוים פיהרט איהר נאָר אין דער היים אַן אָפענע ווערקשטאָט, מוזט איהר שוין האָבען אַ פּאַטענט.

— — —

1892. ה. ש-ק.
איהר מוזט תיכף מיטטיילען דער טשענסטאָכאָווער פּ.ק.או. וועגען אייער איצטיג וואוינאָרט. איבערגיינס קאָנט איהר אויך בעטען גלייכצייטיג, אויב איהר רעכענט אין לאָדז צו פערבלייבען אויף שטענדיג, אַז מען זאָל אייך איבערשיקען די עווידענץ אין דער היגער פּ.ק.או.

— — —

1893. י. ד-האַרן.
מען קאָן נישט אין קיין שותפות-אַקט זיך אויסריידען, אַז דאָס פערמעגען פון דער ספּולקע אין פאַל פון ליקווידאַציע מוז געהערען צו איינעם פון די שותפים. און אַז דעם צווייטען איז פערבאָטען נאָך דער ליקווידאַציע צו פיהרען אויפ'ן זעלבען אָרט אַן ענליכע אונטערנעהמונג.

— — —

1894. א. ח. פון ווידזעוו.
עס איז אַ פראַגע, צו איהר האָט דאַמאָל פּינקטליך צוגעשיקט דעם הויזווירט דירה-געלט פאַר יעדען קוואַרטעל, אָדער נישט. אויב יאָ דאַרפט איהר איהם איצט בעצאָהלען פאַר יענער צייט, לויט דער נאָרמע, וויפיל עס האָט פערפליכטעט דער פאָריגער דעקרעט, האָט איהר נישט דאַמאָל צוגעשיקט דעם הויזווירט דאָס דירה-געלד, קאָן ער איצט ביי אייך פאָדערן פאַר יענער צייט לויט דער נאָרמע, וויפיל עס האָט פערפליכטעט דער איצטיגער דעקרעט אין ערשטען חודש, ווען ער איז אַריין אין קראַפט.

— — —

1895. ח. דלוגאַטש.
עס איז אַ פראַגע צו דער זוהן האָט געוואוסט, אַז איהר נויטיגט זיך אין הילף און צו ער איז ביכולת אייך צו העלפען, צו איהר האָט פון איהם געפאָדערט און ער האָט אייך אָפּגעזאָגט, אויב יאָ-דערלאַנגט אויף איהם אַן אָנקלאַגע אין געריכט. עס דראָהט איהם דערפאַר אַרעסט.

— — —

1896. אַ סוחר פון גאַלאַנטעריע.
נישט נאָר בלויז לויט דער איניציאַטיוו פון די מלוות קאָן ערקלערט ווערען אַ בעל-חוב אַן אומפּאַרלאַשק, נאָר אַזאַ אַקציע איז בערופען אונטערצונעמען אויך דאָס געריכט לויט אייגענער איניציאַטיוו.

— — —

1897. אַ שטענדיגער לעזער פון אַ קליינשטעטעל,
1898. אַ לעזער פון פּיעטערקאָווער 64
1899. אַ שמ. לעזער פון סאָלנאַ גאַס פ. וו.
1900. אַ לעזער פון קאָנסטאַנטינער 8.
וועגען אייערע ענינים מוזט איהר זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט טעגליך פון 3 ביז 4 נאָכמיטאָג אין רעדאַקציע, מיטברענגענדיג די צייטונג.

— — —

פאַר 30 זל.
קען יעדער האָבען עלעקטריש-בעלייכטונג
אויסגעפיהרט דורך דער פירמע
ש. פּ. שמאַרעוויטש
8 פּאָלודניאָווא 8
מיט בעשטעטיגונג פון דער עלעקטראָוניע
וויכטיג פאַר הויזבעזיצער!
איהר שפּאַרט 80 פּראָצענט שטראָם.
489 אויסקונפט ווערט ערטיילט.

זאל גאַנץ לאָדז וויסען, אז דאָס
מעבעל-געשעפט
פון פּלאַטקאָוויטש און רעכט
145 פּיעטריקאָווער 145 אין הויף
האָט זיך פערגרעסערט און בעזונדערס אויף לאַגער אַגר. אויסוואַהל פון
שלאָף-צימער, עס-צימער, ביוראָ-איינריכטונג
קוכעי-מעבעל, ווי אויך ענצעל-געגענשטענדע
אַלעס פון אייגענע אויסאַרבייטונג
בעמערקונג: מיר קויפען אויך גענוצטע מעבעל
387 און צאָהלען די העכסטע פּרייזען.
פאַר באַר! אויף וועקסעל!

מעבעל
שלאָפצימערן, עסצימערן, מעדכען-קאַבינעטען, פאַרצימערן, קוכען-איינריכטונגען ווי אויך איינצעלנע מעבעל-געגענשטאַנדען צו צוגענגליכע פּרייזען אויף בעקוועמע בעדינגונגען
599 קען מען בעקומען נור אויף
5 Zawadzka 5 (אויפ'ן הויף)

וויכטיג פאַר לעטניקעס!
בעפאָר איהר גייט קויפען, איבערצייגט אייך, — דאָס נאָר אין דער פאַבריק
ש. שוואַרצאָווסקי
פּולנאָצנא 24 טעל. 31-85
בעקומט איהר שטענדיג אויף לאַגער אין גרויסען אויסוואַהל:
פּאַטענטירטע פעלד-בעטען פון דער בעוואוסטער מאַרקע „Palma-Patent" מיט אַ גאַראַנטיע אויף 3 יאָהר,
מעטאַל-בעטען, לעשאַלאָנגעס, האַמאַקעס, קינדער-בענקלעך, קינדער-שפּאַציר-וועגעלעך אין- און אויסלענדישע.
פעלד-בעטען מיט ווענטילן צו 18 ז'. און פּאַלאַטקע-14 זל.
אַלעס צו קאָנקורענץ-פּרייזען!

זאל גאַנץ לאָדז וויסען,
אז דער גרעסטער אויסוואַהל פון
שטיהל געבעטע
פון אייגענער טישלעריי, פערשידענע פאַסאָנען, אויך
זעמטליכע טאַפּעצירער-אַרבייט, ווי: מאַטראַצען, קאַזעטקעס, אַטאָמאַנען, רונדע טישלעך, גאַנדעלקעס, איז נור צו בעקומען אַמביליגסטען מיט די בעסטע בעדינגונגען ביי
י. א. וואַטשעכאָווסקי,
10 נאָוואָמיעסקאַ 10.

לעטשניצע פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראַכאָווסקי	נאָז, האַלז, אויערען קר.	3-2 11-10 $7^1/_2$-$6^1/_2$
ד"ר רוזשאַנער	הויט-און געשלעכט-קר.	11-10 2-1
ד"ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	8-7 2-1
ד"ר יוסטמאַן	נערווען-קראַנקהייטען	2-12
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	5-4 12-10
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען-און געבורט-הילף	6-5 1-$11^1/_2$
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייטען	2-1.ז 4-3
ד"ר וויינבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	7-$5^1/_2$ 1-11
ד"ר סטופּעל	רענטגען	12-10 6-4
ל. פּרוסאַק	צאָהן-אַרצט	10-2
נ. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	7-4

צאָהן-טונדהיילונג, בעלייכטונגען, קאָראָנען, מאָסטען, א או. וו.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען
רענטגען-אינסטיטוט
היילונג פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קאָרעץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. א קורס פאַר שמאַלער.
אָנמעלדונגען געגען שאַלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
חיזוק אין דער שטאָט.

Dr. ALTERMAN-GURFEL
פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע.
Piramowicza 10.
נעהמט אָן פון 4-6 נאָכמיטאָג.

די פערד-געיעגע.

א נאציאנאלע פערוויילונג, אדער נאציאנאלער אומגליק?

(קארעספאנדענץ פון לאנדאן).

דער געיעג-פלאץ גופא איז א לאנגער גלייכער גרינער שליאך אין פעלד, אפגעצוימט פון ביידע זייטען מיט ווייסע פארענטשעס. אויף איין זייט פון שליאך געפינט זיך דער „גרענד-סטענד", וועלכער איז איצט געפאקט געווען מיט טויזענדער מענער און פרויען פון דער אריסטאקראטישער געזעלשאפט.

די דאמען קומען אין זייערע שענסטע זומערדיגע קליידער און דער „גרענד-סטענד" זעהט אויס פון דער ווייטענס ווי אן'אפערע אדער טעאטער .אונטערן פרייען הימעל.

די פערד לויפען אלע האלבע שעה און דאס דויערט נישט מעהר ווי פינפצעהן מינוט. דאס זענען אבער זייער אנגעשטרענגטע מינוטען. די גאנצע מאסע ווערט דאן צוגעשמידט, מען שרייט מיט ווילדע קולות, מען זשעסטיקולירט מיט די הענד, מען פאכעט מיט טיכלעך, מיט היט, מיט פאראסאלען, מען טרייבט די פערד מיט משוגה'דיגע אויסגעשרייען, מען בעט זיך ביי זיי, מען סטראשעט זיי, מען יאגט זיי און מען לאשטשעט זיי מיט די צערטלעכסטע נעמען.

לעבען מיר איז געשטאנען א מיידעל און פשוט געוויינט מיט ביטערע טרעהרען, בעטענדיג זיך ביי איהר פערד: פלארי! פלארי! דארלינג, דיער, הארי! הארי! א די רעסט! איך האב געדענקט, אז דאס הארץ וועט איהר צעבראכען.

אפילו אויב דער גאנצער עסק הייבט אייך נישט אן צו אינטערעסירען קענט איהר נישט בלייבען גלייכגילטיג, ווען א צעהנטויזענדקעפיגע מאסע ווערט ווי ווילד פון אויפרעגונג און שרייט מיט משוגענע קולות. עס איז נאך גוט. וואס די משוגעת דויערט נישט מעהר ווי איניגע מינוטען.

די העלדען פון דער פארשטעלונג זענען, פערשטעהט זיך, די פערד און זיי אנטטוישען זעלטען זייערע צושויער. צי זיי געווינען צי נישט, א פארשטעלונג גיבען זיי א בריליאנטענע, ווי אמת'ע ארטיסטען. געיעג-פערד זענען נישט קיין געוועהנליכע פערד. זיי ווערען געלערנט און צוגעגרייט צו זייער פראפעסיע נישט נאר פון געבורט אן, נאר א סך פריהער פאר'ן געבורט.

עס איז פארהאן א גאנצע וויסענשאפט אזא, ווי אזוי צו פראדוצירען דעם בעסטען טיפ פון א געיעג-פערד. א שענערע און אינטעליגענטערע חיה ווי א געיעג פערד איז שווער צו געפינען. יונג, שעהן, ריין, געוואשען און געצוואגען, מיט שארף אנגעצויגענע גלידער, מיט גרויסע פערשטענדיגע אויגען אזוי ווי ביי קליינע קינדער און מיט שטענדיג ציטערדיגע פייכטע נאזלעכער קוקען זיי אויף אייך כמעט ווי מיט מענשלעכע אויגען, אזוי ווי זיי וואלטען פערשטאנען אלץ, וואס מען פערלאנגט פון זיי און וואס מען זאגט זיי. אין דער צייט פון געיעג זענען זיי ריכטיג אזוי אנגעשטרענגט און אויפגערעגט ווי די מענשען ארום זיי. גראד ווען איך בין געשטאנען ביים פלאץ, איז געפאלען טויט א פערד, וועלכער האט געהאלטען ביים געווינען דעם געיעג. איך האב נאכהער זיך דערוואוסט פון דאקטאר, וועלכער האט איהם בעהאנדעלט, אז ער איז געשטארבען פון א געפלאצט הארץ. די אינטעליגענטע חיה האט טיף געפילט די אלע גרויסע ערווארטונגען, וועלכע די מענשען האבען געלייגט אויף איהר און זי האט געמאכט א צו גרויסע אנשטרענגונג, ביז דאס הארץ האט עס נישט אויסגעהאלטען. מען דערצעהלט פון פעלען, ווען פערד וועלכע האבען פערלוירען א געיעג, האבען אויפגעהערט עסען און געשטארבען פון הארצוועהטאג.

מיין שכנ'טע, וועלכע האט מיט טרעהרען אין די אויגען געבעטען איהר „פלארי" צו לויפען שנעלער, האט נישט בערעדט בלויז פון היסטעריקע. די געיעג-פערד פערשטעהען ביטעס זעהר גוט און זייערע פרובען צו ערפילען די מענשליכע ערווארטונגען אויף זיי, זענען זעהר ריהרענד.

ווי גרויס זייער אינטעליגענץ איז, אזוי שעהן און שלאנק איז זייער קערפער-בוי און גראציעז זענען זייערע בעוועגונגען. די לייכטע קליינע זשאקען (די רייטער) אין זייערע קאלירטע זיידענע בלוזעס זיצען נישט אויף די פערד, נאר שוועבען כמעט אין דער לופטען ארום האלז פון פערד און די פערד טראגען זיך ווי גרויסע שווארצע פויגעל כמעט נישט אנרירענדיג דאס גרינע גראז אונטער די פיס.

איינער פון די כאראקטעריסטישע שטריכען פון ענגלענדער איז זייער ליבע פאר חיות ספעציעל פאר פערד און הינט. מען בעהאנדעלט דא פערד בעסער ווי אנדערע מענשען. די ענגלענדער זענען אויך גרויסע ספארט מענער און ביידע טעמים זענען אן צווייפעל גורם צו די פערד-געיעגען אין לאנד. עס איז אבער פארהאן גאר אן אנדער סיבה, וועלכע רופט ארויס דעם אומגעהויערען אינטערעס פון פאלק, צו די געיעגען און דאס איז דאס וועטען זיך, וואס איז פון שטענדיג אן געווען פערבונדען מיט פערד-געיעגען, דער עולם איז פערקאכט אין דעם געיעג נאר צוליב דעם געווינס פון די עטליכע שילינג אדער פונט, וועלכע זיי ערווארטען פון דעם. דער גאנצער עסק איז נישט מעהר ווי א גרויסער נאציאנאלער אזארט-שפיל, וועלכע איז דא מעהר פערשפרייט ווי קארטען, אדער שיכרות אין אנדערע לענדער. נישט דער ספארט, נישט די ליבע צו פערד, נישט די שיינע אומגעבונג פון די רייזעס אפעלירען צו די מאסען, נאר די מעגליכקייט צו געווינען עפעס פאר א קלייניגקייט; רייך צו ווערען מיט א מאל, ארייננצוכאפען א גרויס געווינס.

די פערד זענען דא נישט מעהר ווי אן'אנדער סארט לאטעריע-צעטעל, וועלכע זענען אזוי נויטיג אמאל פאר'ן ארימען מענשען, וועלכע זעהט נישט קיין מעגליכקייט זיך ארויסצורייסען פון זיין גרויען ארימען לעבען סיידען דורך א גרויס געווינס. אין אמעריקא, וואו עס זענען פארהאן גענוג אנדערע מעגליכקייטען זיך ארויסצוארבייטען זענען לאטעריע-צעטלען נישט אזוי פאפולער. דא אבער שפילען כמעט אלע, נאר אנשטאט צעטלען ווערען גענוצט פערד. כמעט נישטא קיין הויז אין ענגלאנד, וואו מען זאל נישט וועטען זיך אויף די פערד. עס איז די איינציגע האפענונג פון טויזענדער מענשען געהאלפען צו ווערען אדער צו פערבעסערען זייער לאגע. די סומען, וועלכע ווערען דא פערלוירען אויף די געיעגען זענען אומגלויבליך גרויס. טויזענדער פאמיליעס ווערען בוכשטעבליך רואינירט דורך דעם און צענדליגער טויזענדער קינדער געהען ארום הונגעריג אין ענגלאנד, ווייל זייערע פאטערס פערלירען זייערע שכירות אויף די פערד-געיעגען.

אין פילע היגזיגלעכען זענען דערום די געיעגען א גרויסער נאציאנאלער אומגליק פאר'ן לאנד, ווייל זיי העלפען פערשפרייטען איינע פון די מיאוסטע געוווינהייטען ביי מענשען — די אזארט-שפיל. דאך איז צו בעוואונדערען, ווי קיינער הויבט דא אפילו נישט אויף קיין שטימע קעגען דעם. פערקערט, די גרעסטע צייטונגען גיבען עצות יעדען טאג, אויף וועלכע פערד זיך צו וועטען, טויזענדער מענשען מאכען גרויסע ביזנעס פון דעם „בוקינג" (ווי דאס וועטען אויף פערד ווערט גערופען אין ענגלאנד) און די רעגירונג קלויבט זיך דא איצט עס צו בעשטייערען.

א דאנק די געיעגען איז דער אזארט אזוי פערשפרייט געווארען אין ענגלאנד, אז עס איז געווארען כמעט ווי א נאציאנאלער שטריך און אויף אזא אופן איז א שיינער נאציאנאלער ספארט פערוואנדעלט געווארען כמעט ווי אין א נאציאנאלער טראגעדיע.

(וו. „טאג") **וויליאם צוקערמאן.**

הארטי פיהרט איין א געצענ-דיגערישע קולט.

(א בריף פון בודאפעשט).

מיט איניגע וואכען צוריק איז אויסגעבראכען א קאנפליקט צווישען דער רוימישער קוריע און דער אונגארישער רעגירונג. דער קאנפליקט האט זיך איצט פערשטארקט און אנגענומען דעם כאראקטער פון א קולטור-קאמף.

דער וואטיקאן איז אין „אסע וואטאר ראמא־א" שארף ארויסגעטרעטען געגען די גלחים אין אונגארן, וואס בעטייליגען זיך אין פייערונגען מיט „געצענדינערישע צערעמאניעס". די דאזיגע צערעמאניעס האט איינגעפיהרט הארטי. די צערעמאניעס בעשטעהען פון א ריטער-קאמף, ביי וועלכען עס ווערט דערמאהנט דער נאמען פון א אלט-אונגארישען גאט, וואס גיט זיין ברכה די העלדען. די קעמפער זענען זעלבסטפערשטענדליך די געקרוינטע אונגארישע פאטריאטען, די בלוטיגע „ערוואכענדע מאדיארען".

דאס פיקאנטסטע אין דער געשיכטע איז, וואס ביז צו דער פראנקען-אפערע, האט זיך אויך בעטייליגט אין די פייערונגען דע בישאף זאדראוועץ און זיין פריינד דער גלח באגיס.

אין דעם פראטעסט פון וואטיקאן שפילט אויך א ראלע דער פאקט, וואס הארטי איז א פראטעסטאנט און די העכערע קאטוילישע גייסטליכקייט קען איהם נישט מוחל זיין זיין פערואט לגבי דעם עקס-קייזער קארל, פאר וועלכען זיי זענען געשטאנען שטאל און אייזען.

אויך אין אונגארן האט זיך צעפלאקערט א קאמף צווישען די גלחים גופא אזוי למשל איז דער פראטעסטאנטישער בישאף פון דעברעצשען, באלטאזאר עפענטליך ארויסגעטרעטען געגען דער אונטערדריקונג פון קאלוויניזם מצד הארטיס באנדע.

נאך דעם דאזיגען ארטיקעל אין „אסערוואטארע ראמאנא" איז די טעג ערשינען א בריף פון בישאף שטיינאמאנגער, דעם גראף יאהאן מיקעס, ביי וועלכען דער עקס-קייזער האט אין זיין ערשטער היים-רייזע געפונען א גאסטפריינדליכע אויפנאהמע.

גראף מיקעס איז א פערטרויענסמאן פון די לעגיטימיסטען, און דעריבער האט זיין בריף, וואס איז פארגעלעזען געווארען אין אלע קירכען, וואס געפינען זיך אונטער זיין פאטראנאט ארויסגערופען א סענסאציע און גילט אלס אנזאג פאר נייע אינערליכע קאמפען.

דער דערמאהנטער בריף איז פערעפענטליכט גראד איצט, בעת די רעגירונג קלויבט צוריק צו עפענען דאס „מאנגאטען-הויז" און די לעגיטימיסטען האבען מורא, אז מיט דער רעפארם וועט זייער פאזיציע קריגען א טויט-קלאפ.

דעריבער דארף מען בעטראכטען דעם בריף פון בישאף אלס אן'אנגריף אויף דעם דיקטאטאר הארטי און זיין חברותא. אין דעם בריף אסר'ט דער בישאף אפצוהאלטען ביי נאציאנאלע פייערליכקייטען קאטוילישע גאטעס-דינסטען צוזאמען מיט די גאטעס-דינסטען פון אנדערע רעליגיעס, וויטער דארף דער נאציאנאל-הימן געזונגען ווערען בלויז ביי בעזונדערע פייערליכקייטען און דער „אונגארישער קרעדא" דארף קיינמאל נישט געזונגען ווערען צוזאמען מיט אנדערע קירכען-לידער.

דאס דאזיגע „אונגארישע קרעדא" איז א תפילה, וואס בעשטעהט פון עטליכע פסוקים, וואס ענדיגט זיך מיט די ווערטער: „נעם, נעם, זאהא" (ניין, ניין, קיינמאל נישט!) און פערשילט דעם געשלאסענעם שלום, דער מחבר פון דעם געבעט איז דער פעלד-בישאף זארדאוועץ.

היש.

אין וואלד פון לײדענשאפטען.

(ראמאן). (318

לויכטער איז פאמעליך געגאנגען אין דער ריכטונג צו דער שטאט.

הינטער איהם האט נאכגעהונקען דער פערקריפעלטער בלינדער.

ריגא איז שריט ביי שריט געגאנגען נאך לויכטער'ן און זיין משא, ווי א הינד געהט נאך נאך א שטיק פלייש.

ער האט געלאכט, געפטשט מיט די הענד, און נישט אויפגעהערט צו זידלען און צו ברידלען באטיאני'ן.

— אין פראג, אין פראג אריין טראגט מען דיך, גראף באטיאני! — האט ער געשריגען — זיי וועלען שוין דארט פון דיר מאכען א לייט, זיי וועלען דיך פערטלען, צובינדען צו די פערדישע ווינדלען און צורייסען אויף שטיקער! און — אויב דו וועסט נאך דאן נישט פגר'ן, וועט מען דיך ארונטערשליידערן אויף דער שטיינערנער ערד פון דעם העכסטען קלויסטער-טורעם! דיינע ביינער וועלען צומאלען ווערען, און פון דיר וועט ווערען אש און שטויב! דו לעבסט נאך, באטיאני? שוין-זשע לעבסטו נאך? אויב אזוי, איז נאך בעסער! מיר וועלען דיך בעגיסען מיט הייסען בוימעל און אונטערצינדען! איי, טייער פלעמעלע, פרעס אויף דעם פערועטער און זאל עס דיר וואויל בעקומען! שטעכט איהם אריין א מעסער אין הארצען! שניידט איהם אויס די בעבעכעס! רופט צונויף די הינד, אז זיי זאלען האבען א געשמאקען מיטאג, און אויפפרעסען דעם גראף באטיאני, דעם ליכטיגען קאמענדאנט פון דער פראגער פעסטונג!

לויכטער האט געטראגען מיט'ן פעלד דעם קרעכצענדיגען און כארכלענדיגען פערברעכער, און די גאנצע צייט האט ארום איהם נישט אויפגעהערט ארומצוטאנצען און ארומצושפרינגען דער האלב-משוגענער קאליקע, שיטענדיג פון זיך מיט קללות, ווי פון א לעכערדיגען זאק.

די לבנה האט מיט איהרע געשפענסטיגע שטראהלען בעלויכטען דאס דאזיגע שוידערליכע בילד.

קאפיטעל 72.

אין פולווער קעלער.

לעם דעם טויער איז געשטאנען אדעלינא בארבעריני און דער פארוטשניק בענסבערג.

ביידע האבען זיי מיט פיבערהאפטער אויפרעגונג געקוקט פון דערווייטען אויף דעם געיעג און געהאט פערלוירען די האפנונג, אז דער אומבעקאנטער וועט דעריאגען באטיאני'ן.

זיי האבען נישט געוואוסט, ווער דער מענש איז, און הלמאי ער איז אזוי פעראינטערעסירט צו כאפען דעם פעררעטער.

ווען זיי האבען דערזעהן, אז דער אומבעקאנטער טראגט איהם א געבונדענעם אויף די פלייצעס, זענען זיי צו איהם צוגעלאפען און נישט געוואוכט ממש פאר בעגייסטערונג, ווי איהם צו דאנקען און לויבען.

— איהר האט מיר נישט, וואס צו דאנקען! — האט לויכטער געזאגט — דאס וואס איך האב געטון, האב איך געטון נישט פאר אייך, נאר פאר מיר און מיין פרוי! דער דאזיגער מענש געהערט צו מיר, און איהר זענט נאר געווען א ווערקצייג אין מיינע הענד!

— פעררעטער! מורד! — האט אדעלינא אויסגעשריגען, און אנגעשפיגען באטיאני'ן אין פנים גלייך — דאנקען-גאט, וואס אזעלכע אויסוואורפען, ווי איהר זענט איז נישטא קיין סך אויף דער וועלט!

דער פארוטשניק בענסבערג האט אויך נישט אויסגעמיטען א קלאפ צו טון באטיאני'ן איבער'ן פנים מיט דער הענטעל פון זיין שפאגע.

— דו, עקלהאפטער פעררעטער! — האט ער אויסגעשריגען — דו האסט דערה'ג'עט מיין דינער, און דערפאר וועסטו מיר בעצאהלען מיט דיין לעבען! איך וועל דיר ארייננשטעכען מיין שפאגע אין סאמע הארץ אריין!

אלע זענען אריין דורכ'ן טויער אין שטאט אריין.

דער פארוטשניק האט פערשלאסען דאס טויער, און איבערגעבען דעם שליסעל אדעלינא'ן.

לויכטער ווידער האט א ווארף געטון דעם גראף אויף דער ערד, אזוי אז ביי יענעם האבען די ביינער א טרישטש געטון.

באטיאני איז געלעגען, בייסענדיג זיך די ליפען פאר שטומען גרימצארן. פון דער וואונד זיינער אויף דער באק האט נישט אויפגעהערט צו גיסען בלוט.

ער האט זיך פונדעסטוועגען געפרופט פערטיידיגען.

— איהר וועט מיר טייער בעצאהלען פאר אלץ, וואס איהר האט געטון מיט מיר! — האט ער א קריץ געטון מיט די צייהן — וואס ווילט איהר האבען, פארוואס פערפאלגט איהר מיך? איך זעה, אז עס איז דא פארגעקומען א שרעקליכע מיספערשטענדעניש; איך וועל זי אבער קענען אויפקלערען אין עטליכע ווערטער.

— שווייג, פעררעטער! — האט אדעלינא אויסגעשריגען — לייקען נישט, ווייל עס וועט דיר דא גארנישט העלפען! צוויי אפיצירען, זעקס זעלנער און איך האבען מיט די אייגענע אויגען געזעהן, ווי דו האסט געעפענט דאס טויער, כדי ארייצולאזען דעם שונא!

— דאס איז שקר! — האט באטיאני א געשריי געטון — איך האב אסור געמיינט ארייננצולאזען דעם שונא! דאס טויער האב איך טאקי געעפענט, אבער בלויז מיט דעם צוועק צו כאפען דעם רויבער לויכטער, וועלכער האט זיך געוואלט פעררעטעריש אריינברייסען אין שטאט!

— לויכטער'ן? — האט אדעלינא אויסגעשריגען.

ביי איהר איז פונקט א הייטעל אראפגעפאלען פון די אויגען: דעם גראף באטיאני האט, אלזא, געכאפט דער בעקאנטער רויבער לויכטער!

(פארטזעצונג קומט)

די פערוואלטונג פון דער יודישער קהלה אין לאדז

מאכט בעקאנט דער לאדזער באפעלקערונג, אז זי טעט צו

צו פערדינגען פלעצער

אין דער שוהל אויף וואלבארסקא גאס צו די קומענדע ימים נוראים.

די פלעצער וועט מען אנהויבען צו פערדינגען אין דער קאנצעלאריע פון דער שוהל פון דינסטאג, דעם 17-טען אויגוסט אין די שעה'ן פון 3 ביז 6 נאכמיטאג.
אלע חזקות זאגען אויב זיי ... אין די פלעצער מוזען אויפ'ן בעדינגונג געדונגען ווערען אויפסניי. אין געגענפאל וועט יעדער פלאץ פערדונגען ווערען.
124

ארטאדאקסישע 7-קלאסיגע טעכטער-שולע
ציגעל-נאס 24 „בית-יעקב" ציגעלנאס 24

מיר מאכען בעקאנט, אז די רעגולערע למודים אין אונזער שולע הויבען זיך אן מיטוואך, ד. 1. סעפטעמבער ה. י. גלייכצייטיג מעלדען מיר, אז דינסטאג דעם 24. אויגוסט וועט פארקומען די עקזאמענס פון די יודאאיסטישע למודים—פאר די נייאיינגעשריבענע שילערינ'ס. מיר מאכען אויפמערקזאם די עלטערן וואס ווילען זייערע קינדער אריינגעבען אין אונזער שולע—אז זוים דער פעראורדנונג פון שול-אינספעקטאר, וועט מען נאכ'ן 31 אויגוסט נישט קענען אננעהמען קיין נייע שילערינ'ס. גלייכצייטיג מעלדען מיר, אז די שולע פון פרוי אננא גייסט קאמיענא 2, וועלכע רופט זיך „בית יעקב" האט נישט קיין געמיינזאמעס מיט אונזער שולע און מיר זענען נישט פאר איהר פעראנטווארטליך.
בעמערקונג: איינשרייבונגען קומען פאר טעגליך אין קאנצעלאריע פון 5 ביז 8 אווענד
שור-דירעקטאריום פון „בית יעקב" ביי דער אגודה.
166

Dr. Z. Rakowski

ספעצ. פאר אויערען, נאז, האלז און לונגען-קראנקה
9 קאנסטאנטינאווסקא 9
טעלעפאן 27-81
ספעציעלער כירורג פאר שמאלער.
פארמיטאגס פון 2 ביז 2 און פון 5-7.
נעהמט אויך אן אין לעטשניצע זגערושער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאכמ.
175

מעבעל

קאמפלעטע איינריכטונגען זאיווי ענצעל, קויפען אלע נאר ביי די עלטסטע סאלידע פירמע

I. M. Terkeltaub

Narutowicza 12 w podwórzu, tel. 34-18

וועל דארט איז די בעסטע אויסארבייטונג !
די ביליגסטע פרייזען! בעקוועמסטע בעדינגונגען!

דאמען און צאהנטעכניקע

י. ביטענסקי

5 קאנסטאנטינער 5

נעהמט אן אלע טאג פון 9 פריה ביז 8 אווענד.
פרייזען ביליגע! בעראטונג אהן געצאהלט

טליתים-פאבריק

אויסארבייטונג פון וואלענע, האלב-וואלענע זיידענע טליתים כמו טערקישע, ווי אויך טליתים-קטנים הורט און דעטייל! מיט אויספערטיגונג, אויך גארטלען, שפאניעס צו בעקומען ביליגער ווי איבעראל
ביי א. ה. צישרינאווסקי, קאמיענא 4,
אין צווייטען טויער. קומט און איבערצייגט אייך!
בעמערקונג: ס'ווערען אויך אנגענומען אלטע טליתים צו וואשען
698

יעדער איינציגער האט זיך איבערצייגט, אז פאר

מעבעל

רעזואגעס, פעלצען, ביי משינען, גארדעראבען א. ז. וו.
צאהלט די העכסטע פרייזען

א. ווייצמאן נארוטאוויטש 19
(דזיעלנא)

פון מעבעל-געשעפט, (פרוואט וואוינונג) שענקעוויטש 29
ביי מיר איז שטענדיג פארראד. געניצטע מעבעל
זענען גוטען צושטאנד צו פערקויפען
1374

פאר 5 זלאטעס

עלעקטריש בעלייכטונג אינשטאלירט!

אויף ראטעס נור צו 5 זלאטעס וועכענטליך בעקומט איהר ביי מיר נייע אנלאגעס און איבערמאכען פון אלטע אויף נייע אנלאגעס, ווי אויך פערשידענע עלעקטראטעכנישע מאטעריאלען. ושארובקי, ס. גאז-צילינדער'ן אלעס צו זעהר ביליגע פרייזען. קומט, איבערצייגט אייך!
מיט בעשטעטיגונג פון די עלעקטראווניע.
בעמערקונג: פיאן פאר קאסע
מיט אכטונג ה. סאליק,
ציגעל-גאס 63 (נעבן פוילישען טעאטער
כ בעזיץ א פיליע אויף קאנסטאנטינער 58
פראנט-נעוועלב.

Dr. H. Spira-Bornsteinowa

Cegielniana 4
טעלעפאן 34-90.
ספעציאליטעט: אקושער און פרויען-קראנקהייטען.
נעמט אן פון 3-6 נאכמיטאג.
956

רעטשניצע „זדראוויע"

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
אויף נאוואמיעסקא 3 (וואכאדניא 13), טעלעפאן 37-76.

אויגען קראנקהייטען	ד"ר שוויג	2½-4 זונט. 10-11
נערווען קראנקהייטען	ד"ר בראניסל. פרענקעל " קלאזענבערג	12½-1½ חוץ פרייטאג 11-12 דינסט. דאנר. און שבת
מאגען און קישקע קראנק	ד"ר אלהסנד. מארגאליעס	12-1
אינערליכע קראנקהייטען	ד"ר גיביאנסקי " קאץ " לעווי " קאי הענריק	9-11 זונטאג 10-11 1½-11½ ז. 11-12 3-5 זונטאג 1-2 6-8 12-1
קינדער קראנקהייטען	ד"ר סאלאוויטשיק ארק " מאשקאנ א " פרעבנער	10-11½ 3-5 ז. 12-2 1½-2½ ז. 10½-12 5-6½ זונטאג 9-10½
כירורגישע קראנקהייטען	ד"ר גאלדמאן " פערלים	3½-4½ זונטאג, דינסטאג מיטוו. פרייטאג, שבת 9-10 11-12½ 6-7⅓ ז. 11-1
פרויען קראנקהייטען	ד"ר אראנסאן " אייגעראווא	12-1 זונטאג 12-1 1½-½ דינסטאג, פרייטאג מאנ. מיטוו. דאנ. ש. 1³⁰-0¹³⁰
נאז, האלז און אויערען קראנקהייטען	ד"ר העלמאן " ראבינאוויטש	3-4 זונטאג 1-2 12-2 " 10-11
הויט און ווענערישע קראנקהייטען	ד"ר פאלק " זאנענבערג	3-4 מיטוו. ש. 7-8 זונט. 9-10 11-12 מאנ. פריי. 7-8 זונט 11-12
ענטגענאלאג	ד"ר קיילסאן	
ערצליכע אנאליזען	ד"ר מ. קאצען	

וויזיטען אין שטאדט. — פאקען-שטעלען. רענטגען אגראפיא זעמטליכע דורשפראהלונגען. — (קווארץ לאמפען). אלערליי אנאליזען און אונטערזוכונגען. די לעטשניצע איז טעגליך פון 8.30 פריה ביז 7.30 אווענד. זונטאג פון 8.30 פריה ביז 2 א זייגער נאכמ.

אשבועה דאורייתא!

ווערט מאנגען, מאנטאג, שווערען אין באלוטער בית המדרש

אברהם העש וושעפקאוויטש

פון העלבאך-גאס 32 צוליב 150 זלאטעס.
מיט אכטונג מ. לאנדא.
133

כ'וויל טוישען
4 צימערן און קוך אויף 2 שטיבען מיט א קוך צו ערפאהרען נאוראט 8 וו. 14, (צווייטער שטאק לינקע אפיציגע) פון 2 ביז 4 נאכמ.
126

קאנצעסיאנירט דורך דער עלעקטראחניע.

ווער סוויל האבען א ליכטיג לעבען!

זאל קומען צו דער בעוואוסטער פירמע

ב. ראטביין

קאנסטאנטינער 3

וועלכע פיהרט אויס אלע ארט עלעקטרישע אנלאגען ליכט און קראפט. גרויסער אויסוואהל פון עלעקטרישע ארטיקלען. צו ערמעסיגטע פרייזען.
קומט און איבערצייגט אייך!

עס ווערט געזוכט
שפולערינס
צי סוו טערס. זאפארט זיך מעלדען צו מעשבערג, נאוואמיעסקא 26.

שייטלען

פון פרימא האאר, פערש. קאמיענא 5, 2-טן הויף ביי בצלאל פארזשוצקי.

וויכטיג פאר סוחרים און שניידערס!

דערמיט מאך איך בעקאנט דער ג. קונדשאפט, אז מיין לאגער אויף

נאוואמיעסקא 15

בעזיצט א גרויסען אויסוואהל פון פערש קאסטיום און קאלדרעס
פון איינענער אויסארבייטונג
צו זעהר ביליגע פרייזען.
קומט און איבערצייגט אייך!
מיט אכטונג ח. שייבע, נאוואמיעסקא 15.
119

OGŁOSZENIE.

Zgodnie z warunkami konkursu, ogłoszonego przaz Magistrat m. Łodzi na budowę gmachu Domu Ludowego w Łodzi, podaje się do wiadomości, że wszystkie nadesłane prace konkursowe będą wystawione na widok publiczny od dnia 15-go do dnia 29-go sierpnia 1926 roku na wystawie

„Mieszkanie i Miasto"

w gmachu szkoły powszechnej przy ul. Nowo-Targowej Nr 24.

Wystawa otwarta będzie codziennie od godziny 10-ej do 19-ej. Wstęp bezpłatny.

121 **MAGISTRAT M. ŁODZI.**

מודעה.

היינט, זונטאג פ' תצא ה' אלול 15/8 פינקטליך 11 איגדערפריה ווערט איינגעארדענט אין ווישניאווא-גורא, אין ביהמד" הויה

א גראנדיעזע פייערונג

צום שטיין-לייגען אין בור המקוה

עס וועלען רעדען א.ד.ט. „די ריינהייט פון יודישען פאמיליען-לעבען"

1) דער הגאון רב הרה"ג ר' משה אהרן טורמאן אב"ד דפה שליט"א
2) הרב ר' ישראל לעוו שליט"א ראש מתיבתא דישיבת תורת חסד בלאדז
3) ר' דוד הערש זילבערשטיין נ"י ראטמאן אין לאדז
4) המטיף הר"ר משה יוסף דאנציגער נ"י מלאדז
5) הרב ר' יוסף דוב פייגין מ"מ בביהמ"ד דווילקא שליט"א.

מיר לאדען דערמיט איין אלע איינוואוינער אויך זומער-געסט פון אנדרושעוו, אנדרעספאל, הראשטוו און ווישניאווא-גורא צו בעטייליגען זיך אין די הערליכע חגיגה מיטצוהעלפען בחומר וברוח אויסצופירען דעם נויטיגען רעליגיעזען גוצליכען אנין
972
ברגשי כבוד
הועד לבנין המקוה,
בעמערקונג: די ווייבער-שוהל איז רעזערווירט פאר פרויען.

בעקאנטמאכונג.

די בעוואוסטע ווארשאווער פירמע א. נ. **J. KRZYPOW** האט ערעפענט -:- אין -:-

לאדז, 16 בענעדיקטא 16

א מעבעל-לאגער

קויפט און פערקויפט אלערליי מעבעל, דיוואנעס, נייי מאשינען, ווי אויך גארדעראבען, אנטיקעטאון פעלצען. כ'קויף פיאנינאס, און כ'צאהל די העכסטע פרייזען קומט און איבערצייגט אייך
687

אבאנעמענטס-פרייז: [illegible]

אנאנסען - פרייז: [illegible]

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzostowski i D. Silberberg. [partly illegible]
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman [partly illegible]
Cz[illegible] i druk: „Najer Folksblat", Piotrkowska 21. [partly illegible]